
***Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych w
gminie Tereszpól
na lata 2016-2023***

Lubelska
akademia rozwoju

Rafał Dudek, Michał Rządowski

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Proces tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	4
2.1. Zgodność z innymi dokumentami strategicznymi	4
2.1. Podstawy prawne w zakresie pomocy społecznej	4
3. Diagnoza i analiza sytuacji społecznej w Gminie Terespol.....	6
3.1. Położenie administracyjne.....	6
3.2. Uwarunkowania demograficzne.....	7
3.3. Sytuacja gospodarcza	12
3.4. Sytuacja na lokalnym rynku pracy	16
3.5. Infrastruktura społeczna.....	17
3.5.1. Edukacja	17
3.5.2. Sport i rekreacja	21
3.5.3. Kultura	22
3.5.4. Bezpieczeństwo publiczne.....	25
3.5.5. Służba zdrowia.....	29
3.5.6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tereszpolu	30
3.5.7. Działalność organizacji społecznych i aktywność mieszkańców	37
3.5.8. Zasoby mieszkaniowe.....	37
4. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w gminie	40
4.1. Bezrobocie	44
4.2. Długotrwała lub ciężka choroba	46
4.3. Ubóstwo.....	47
4.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo–wychowawczych	50
4.5. Niepełnosprawność	53
4.6. Wielodzietność	55
4.7. Alkoholizm	57
4.8. Przemoc w rodzinie	59
4.9. Inne problemy społeczne	62
4.9.1. Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładów karnych	62
5. Analiza SWOT	63
6. Misja i wizja Gminy Terespol w sferze społecznej.....	66
7. Cele strategiczne oraz cele operacyjne.....	67
1. Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	68

1.1.	Wsparcie osób dotkniętych problemami bezrobocia i ubóstwa	68
1.2.	Wsparcie osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i ich rodzin	69
1.3.	Wsparcie osób starszych	69
2.	Wsparcie na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, zwłaszcza znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych.....	70
2.1	Rozwój kompetencji rodzicielskich i dbałość o prawidłowe wypełnianie ról w rodzinach.....	70
2.2.	Wsparcie rodzin, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.....	70
2.3.	Aktywizacja dzieci i młodzieży oraz doskonalenie ich kompetencji społecznych..	71
3.	Przeciwdziałanie patologiom społecznym	71
3.1.	Profilaktyka uzależnień	71
3.2.	Przeciwdziałanie alkoholizmowi i zjawisku przemocy w rodzinie	72
4.	Zwiększenie oddziaływania GOPS w Terespolu.....	72
4.1.	Wsparcie kadry GOPS.....	72
8.	Finansowanie działań	73
9.	Komunikacja społeczna.....	74
10.	Monitoring i ocena realizacji strategii.....	75
11.	Spis wykresów, tabel, rysunków.	76

1. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Terespol jest dokumentem, który określa działania, mające na celu rozwiązywanie i ograniczanie problemów społecznych występujących na terenie gminy. Dokument składa się z trzech zasadniczych części: diagnostycznej, strategicznej i wdrożeniowej. W części pierwszej dokonana została diagnoza i analiza sytuacji społecznej. W części drugiej określone zostały misja oraz wizja gminy oraz cele strategiczne. W części trzeciej opisano natomiast monitoring i wdrażanie strategii.

2. Proces tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

2.1. Zgodność z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem wspomagającym realizację wytycznych przedstawionych w niżej wymienionych dokumentach planistycznych, strategicznych i prawnych. Wdrożenie dokumentów na poziomie UE, kraju i regionu jest możliwe dzięki realizacji celów Strategii.

W poniższej tabeli wyszczególniono, kluczowe (pod względem obszaru zastosowania oraz poruszanych zagadnień) dokumenty strategiczne i planistyczne, potwierdzające zbieżność przedmiotowego dokumentu z prowadzoną polityką krajową, regionalną i lokalną.

Tabela 1. Zgodność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

L.P.	NAZWA DOKUMENTU	KONTEKST KRAJOWY	KONTEKST REGIONALNY	KONTEKST LOKALNY
1.	KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU 2020 – NOWY WYMIAR INTEGRACJI	✓		
2.	KRAJOWY PROGRAM ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ 2020	✓		
3.	RZĄDOWY PROGRAMU AKTYWNOŚCI OSÓB STARSZYCH NA LATA 2014-2020	✓		
4.	PROGRAM OPERACYJNY „WIEDZA, EDUKACJA, ROZWÓJ 2014-2020”, POWER 2014-2020	✓		
5.	WIELOLETNI PROGRAM WSPIERANIA FINANSOWEGO GMIN W ZAKRESIE DOŻYWIANIA „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA NA LATA 2014-2020	✓		
6.	KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	✓		
7.	STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014-2020		✓	
8.	WIELOLETNI REGIONALNEGO PLANU DZIAŁANIA NA RZECZ PROMOCJI UPOWSZECHNIANIA EKONOMII SPOŁECZNEJ ORAZ ROZWOJU INSTYTUCJI SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ I JEJ OTOCZENIA W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM NA LATA 2013-2020		✓	
9.	POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE BIŁGORAJSKIM NA LATA 2014-2020			✓
10.	STRATEGIA ROZWOJU GMINY TERESZPOL NA LATA 2016-2022			✓

Źródło: Opracowanie własne

2.1. Podstawy prawne w zakresie pomocy społecznej

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „Opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Ramy prawne działań planowanych na okres 2014-2020 zawarte są w zbiorze aktualnie obowiązujących przepisów wielu ustaw i rozporządzeń, wśród których decydujące znaczenie mają ustawy:

- ✓ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1515),
- ✓ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 332 ze zm.),
- ✓ ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ✓ ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 149),
- ✓ ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),
- ✓ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286),
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1390),
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.),
- ✓ ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2013r. poz. 267),
- ✓ ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2012r., poz. 788),
- ✓ ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015r. poz. 859),
- ✓ ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114, ze zm.),
- ✓ ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015r. poz. 581),
- ✓ uchwała Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014r. w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Monitor Polski z 2014r. poz. 430).
- ✓ ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5.12.2014r. Dz. U. z 2014r. poz. 1863)

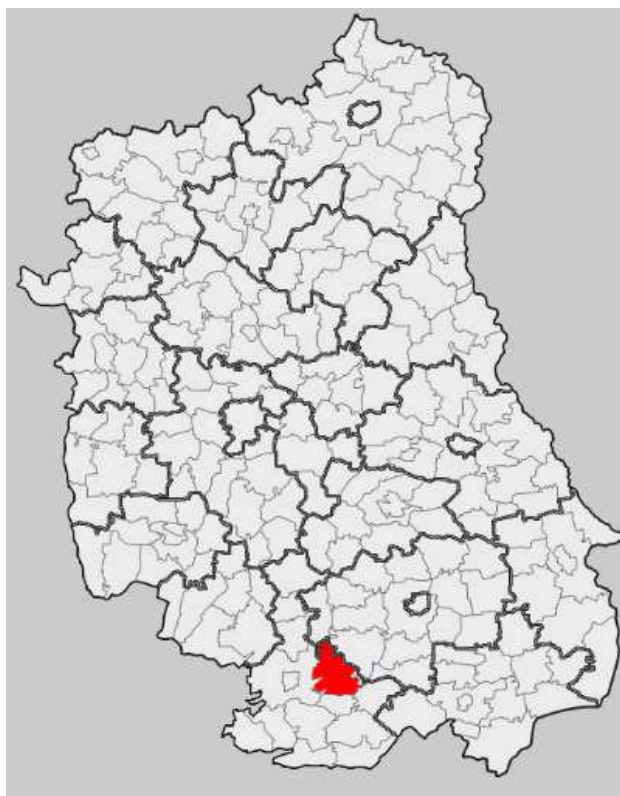
3. Diagnoza i analiza sytuacji społecznej w Gminie Terespol

3.1. Położenie administracyjne

Gmina wiejska Terespol położona jest w południowej części województwa lubelskiego. Administracyjnie gmina należy do powiatu biłgorajskiego i zajmuje obszar o powierzchni 14 403 ha. W jej skład wchodzi 7 sołectw: Terespol-Zaorenda, Terespol-Kukiełki, Terespol-Zygmunt, Lipowiec, Szozdy Bukownica i Panasówka. Terespol sąsiaduje z następującymi gminami: Biłgoraj, Aleksandrów, Józefów (powiat Biłgoraj), Zwierzyniec i Radecznica (powiat ziemski Zamość). Obecnie na terenie gminy zamieszkuje 4 013 mieszkańców. Siedzibą władz jest miejscowość Terespol-Zaorenda.

Mapa 1. Położenie administracyjne gminy Terespol na tle województwa lubelskiego i powiatu biłgorajskiego.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Terespol_%28gmina%29#/media/File:Lub_Bilgorajski_Terespol.png

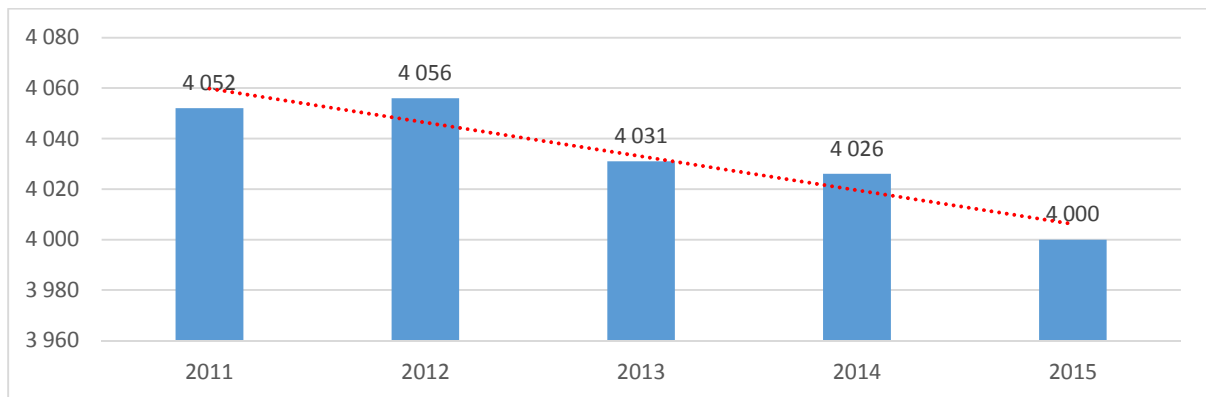
Źródło: https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?id_w=4&id_p=100&id_g=823

3.2. Uwarunkowania demograficzne

Zgodnie z danymi GUS w 2015 roku gminę Terespol zamieszkiwało 4 000 osób. Liczba ludności w gminie systematycznie spada od roku 2012. W ciągu czterech lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 56 osób (1,4%). Średnia gęstość zaludnienia na km² wynosiła w 2015 roku 27 osób. Dla porównania wskaźnik ten na obszarze województwa lubelskiego wynosił 85 os/km², natomiast w powiecie biłgorajskim na km² przypadało średnio 61 osób.

Wykres 1. Liczba ludności w gminie Terespol w latach 2011-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Terespol.

Największymi pod względem liczby ludności miejscowościami w gminie Terespol są:

- ✓ **Terespol-Zaorenda**- 1 129 mieszkańców (28,25% ogółu ludności zamieszkującej gminę)
- ✓ **Terespol-Kukielki**- 911 mieszkańców (22,78% ogółu ludności zamieszkującej gminę)
- ✓ **Terespol-Zygmunt**- 760 mieszkańców (19% ogółu ludności zamieszkującej gminę)

Tabela 2. Liczba ludności w miejscowościach gminy Terespol w latach 2011-2015.

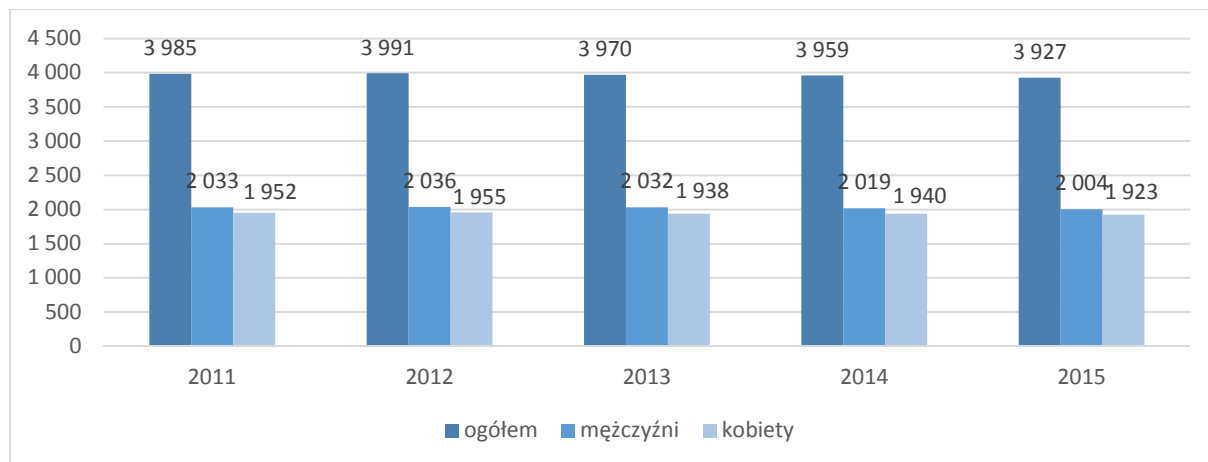
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	1135	1141	1128	1131	1129
TERESZPOL-KUKIEŁKI	913	916	918	911	911
TERESZPOL-ZYGMUNTY	753	752	757	765	760
LIPOWIEC	549	540	536	532	528
PANASÓWKA	261	265	262	262	253
SZOZDY	255	254	249	247	242
BUKOWNICA	186	188	181	178	177
RAZEM	4052	4056	4031	4026	4000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Terespol.

Zgodnie z danymi BDL GUS w 2015 roku na terenie gminy zamieszkiwało 2 004 mężczyzn i 1 923 kobiety.

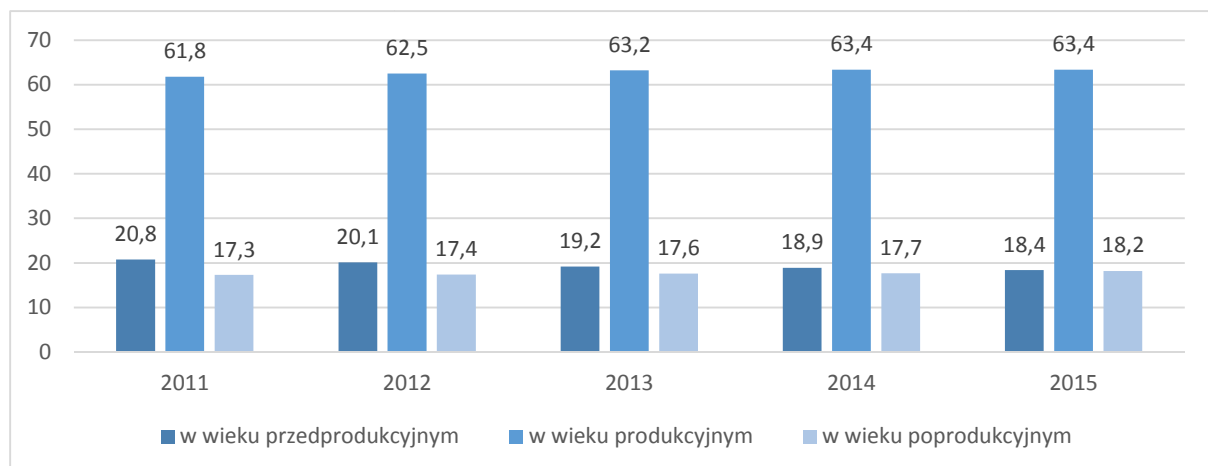
Wykres 2. Struktura ludności na przełomie lat 2011-2015 w gminie Terespol

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Udział ludności wg. ekonomicznych grup wieku przedstawiał się w 2015 roku następująco: w wieku przedprodukcyjnym 18,4%, w wieku produkcyjnym 63,4%, w wieku poprodukcyjnym 18,2%. Jak wynika z poniższego wykresu w gminie zachodzą przemiany związane ze starzeniem się społeczeństwa. W latach 2011-2015 zmniejszył się odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrósł natomiast odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Wykres 3. Udział ludności wg. ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2015 w ujęciu procentowym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Poniższa tabela przedstawia udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ujęciu ilościowym.

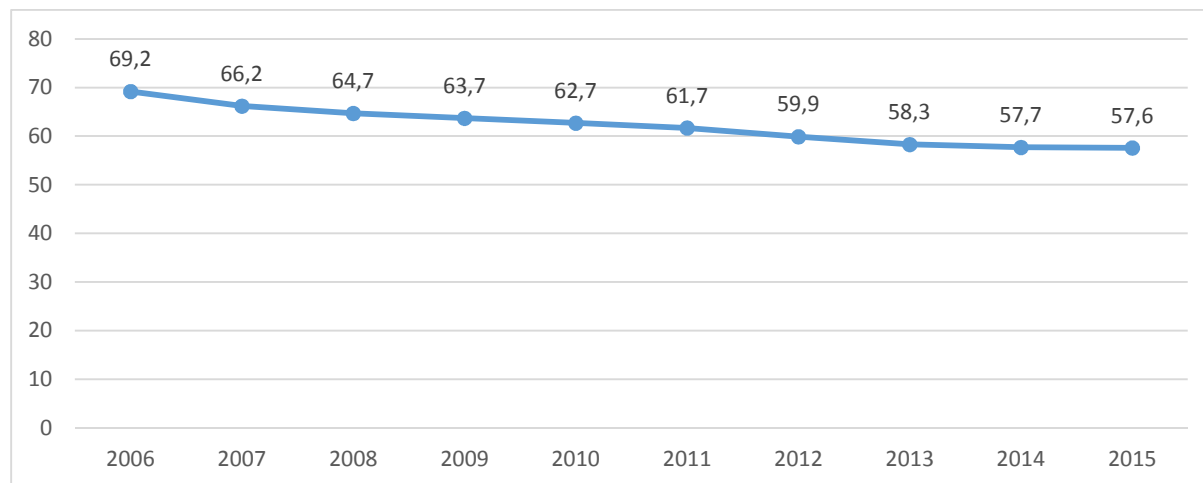
Wykres 4. Udział ludności wg. ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2015 w ujęciu procentowym.

	2011	2012	2013	2014	2015
W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM					
OGÓŁEM	830	801	763	749	721
MĘŻCZYŻNI	437	420	396	384	370
KOBIETY	393	381	367	365	351
W WIEKU PRODUKCYJNYM					
OGÓŁEM	2464	2496	2508	2510	2491
MĘŻCZYŻNI	1383	1406	1423	1425	1417
KOBIETY	1081	1090	1085	1085	1074
W WIEKU POPRODUKCYJNYM					
OGÓŁEM	691	694	699	700	715
MĘŻCZYŻNI	213	210	213	210	217
KOBIETY	478	484	486	490	498

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wskaźnik obciążenia demograficznego jest miarą tego, ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. Im wyższą osiąga on wartość, tym niekorzystniej wpływa na lokalny rynek pracy oraz powodować może stan, w którym zbyt duża liczba mieszkańców utrzymuje się ze świadczeń socjalnych. Jak przedstawia poniższy wykres wartość wskaźnika w latach 2006-2015 zmalała o 11,6 punktu procentowego.

Wykres 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Terespol w latach 2006-2015.

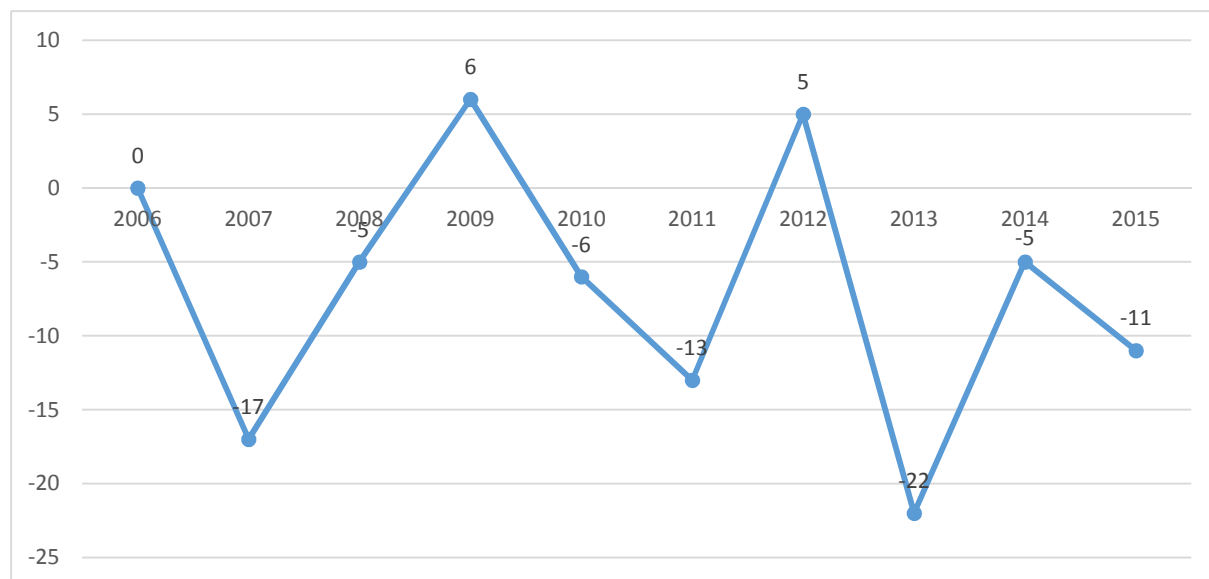

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Od roku 2013 w gminie występuje ujemny przyrost naturalny. Oznacza to, że więcej ludzi umiera niż się rodzi. W 2015 roku wskaźnik wyniósł -22.

Wykres 6. Przyrost naturalny w gminie Terespol w latach 2006-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Poniższa tabela przedstawia statystyki dotyczące ruchu naturalnego w latach 2006-2015.

Tabela 3. Ruch naturalny w gminie Terespol w latach 2006-2015.

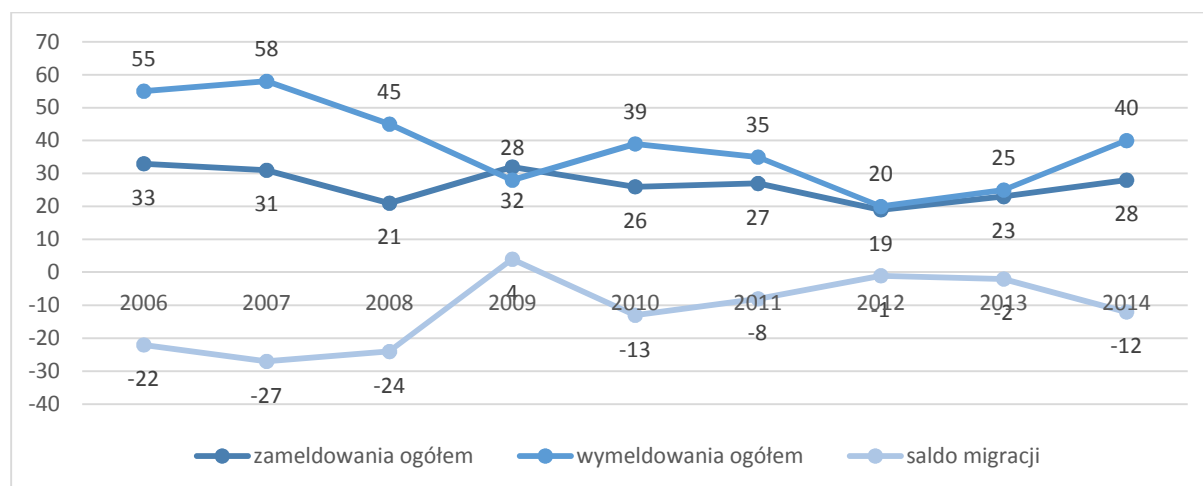
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
URODZENIA ŻYWE	49	42	41	54	41	42	41	30	40	34
ZGONY OGÓŁEM	49	59	46	48	47	55	36	52	45	45
ZGONY NIEMOWLĄT	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0
PRZYROST NATURALNY	0	-17	-5	6	-6	-13	5	-22	-5	-11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Migracje wewnętrzne obejmują zmiany miejsca stałego lub czasowego pobytu, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej danej jednostki terytorialnej w celu osiedlenia się na stałe lub czasowo w innej jednostce w granicach kraju. Natomiast migracje zewnętrzne oznaczają przekroczenie granicy państwa związane ze względnie trwałą zmianą miejsca zamieszkania. Saldo migracji rozumiane jest, zatem jako różnica między liczbą osób, które napłynęły, a liczbą osób, które opuściły dane terytorium w badanym okresie. Zgodnie z najnowszymi danymi GUS, w 2014 roku saldo migracji było ujemne i wyniosło -12.

Wykres 7. Migracje wewnętrzne w gminie Terespol w latach 2006-2014.

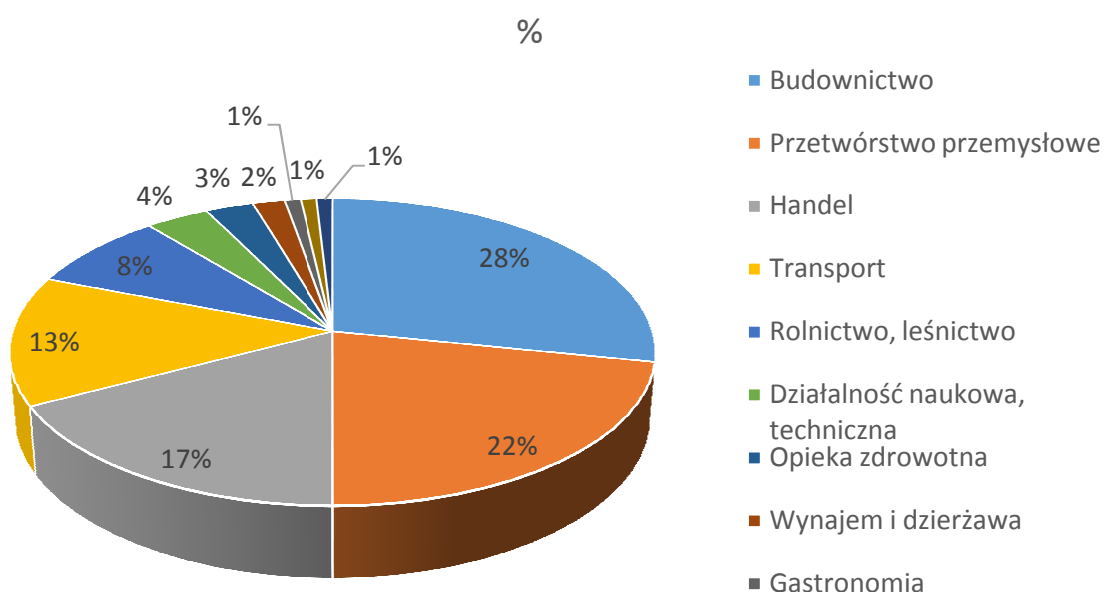
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.3. Sytuacja gospodarcza

Gmina Terespol należy do gmin wiejskich, w związku z czym produkcja rolnicza stanowi znaczącą działalność gospodarczą. Przekłada się to na mniejszą liczbę zarejestrowanych na jej terenie przedsiębiorstw w porównaniu do pozostałych gmin. Obecnie w gminie zarejestrowanych jest 110 przedsiębiorstw. Jak wynika z poniższych tabel, najczęściej z nich działa w sektorze budownictwa (28,18%) oraz przetwórstwa przemysłowego (21,82%). Analiza struktury branżowej pokazuje, iż najczęściej przedsiębiorstw zajmuje się działalnością usługową (28,18%) oraz produkcyjną (21,82%).

Wykres 8. Procentowy rozkład podmiotów gospodarczych w gminie Terespol.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Tabela 4. Podział przedsiębiorstw wg sekcji działalności gospodarczej w gminie Terespol.

SEKCJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	LICZBA PODMIOTÓW	%
BUDOWNICTWO	31	28,18
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	24	21,82
HANDEL	19	17,27
TRANSPORT	15	13,64
ROLNICTWO, LEŚNICTWO	9	8,18
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA, TECHNICZNA	4	3,64
OPIEKA ZDROWOTNA	3	2,73
WYNAJEM I DZIERŻAWA	2	1,82
GASTRONOMIA	1	0,91
FINANSE I UBEZPIECZENIA	1	0,91
GRY LOSOWE	1	0,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

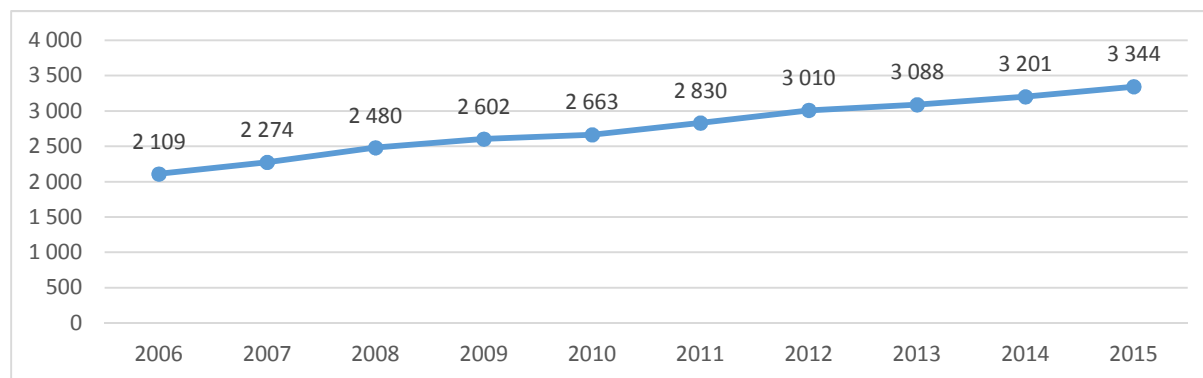
Tabela 5. Struktura branżowa podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Terespol.

STRUKTURA BRANŻOWA	LICZBA PODMIOTÓW	%
USŁUGI	31	28,18
PRODUKCJA (PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE)	24	21,82
HANDEL	19	17,27
TRANSPORT	15	13,64
GASTRONOMIA	1	0,91
POZOSTAŁE	20	18,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie biłgorajskim systematycznie rosło w latach 2006-2015. W 2015 osiągnęło ono wartość 3 344 złote. W tym czasie w województwie lubelskim wyniosło 3 605 złotych. Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie biłgorajskim stanowiło 80,6% średniej krajowej.

Wykres 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie biłgorajskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Na terenie gminy Terespol funkcjonuje 1275 gospodarstw rolnych. Zdecydowanie największą powierzchnię zajmują grunty leśne, zadrzewienia i zakrzewienia. Jak już wcześniej wspomniano dominującą działalność gospodarczą stanowi rolnictwo. Użytki rolne zajmują 3 568 ha stanowiąc 24,77% powierzchni gminy. Powierzchnia gruntów ornych wynosi 3 027 ha. Pozostałe użytki rolne to: sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane oraz grunty pod rowami. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują jedynie 1,79% terenu gminy. Resztę powierzchni pokrywają nieużytki (0,14%) i grunty pod wodami (0,07%).

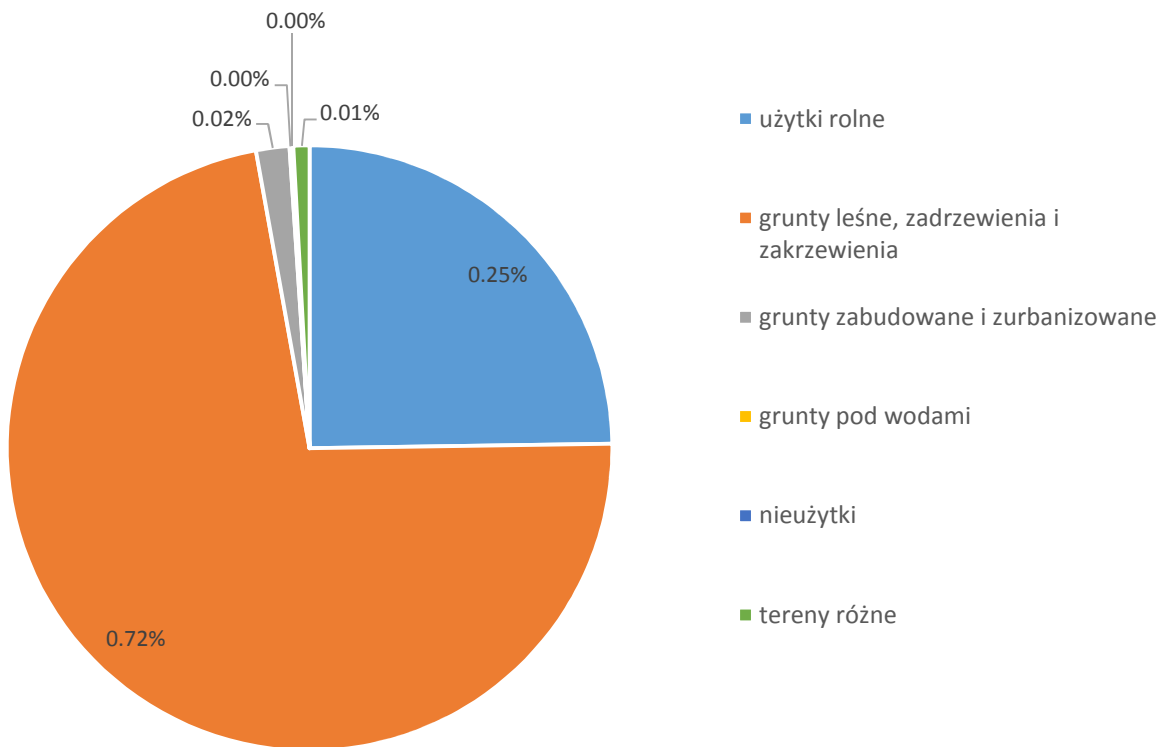
Tabela 6. Struktura gruntów w gminie.

LP.	RODZAJE GRUNTÓW	POWIERZCHNIA (HA)
1.	OGÓLNA POWIERZCHNIA GMINY [HA]	14 403,8174
2.	UŻYTKI ROLNE, W TYM: GRUNTY ORNE SADY ŁĄKI TRWAŁE PASTWISKA TRWAŁE GRUNTY ROLNE ZABUDOWANE GRUNTY POD STAWAMI GRUNTY POD ROWAMI	3 568,3404 3 027,2017 31,6779 224,9392 124,5469 151,3909 0 7,6838
3.	GRUNTY LEŚNE ORAZ ZADRZEWIENIA I ZAKRZEWIENIA, W TYM: LASY ZADRZEWIENIA I ZAKRZEWIENIA	10 426,3390 10 426,2190 0,1200
4.	GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE, W TYM: TERENY MIESZKANIOWE TERENY PRZEMYSŁOWE INNE TERENY ZABUDOWANE ZURBANIZOWANE TERENY NIEZABUDOWANE TERENY REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWE DROGI TERENY KOLEJOWE INNE UŻYTKI KOPALNE	257,2117 4,5640 0 1,7898 2,8900 1,5000 177,0984 68,9795 0 0,3900
5.	GRUNTY POD WODAMI, W TYM: POWIERZCHNIOWYMI PŁYNAĆCYMI POWIERZCHNIOWYMI STOJĄCYMI	10,5086 9,3586 1,1500
6.	NIEUŻYTKI	19,5524
7.	TERENY RÓŻNE E-N	122,7653

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Wykres 10. Struktura użytkowania gruntów w % w gminie Terespol.

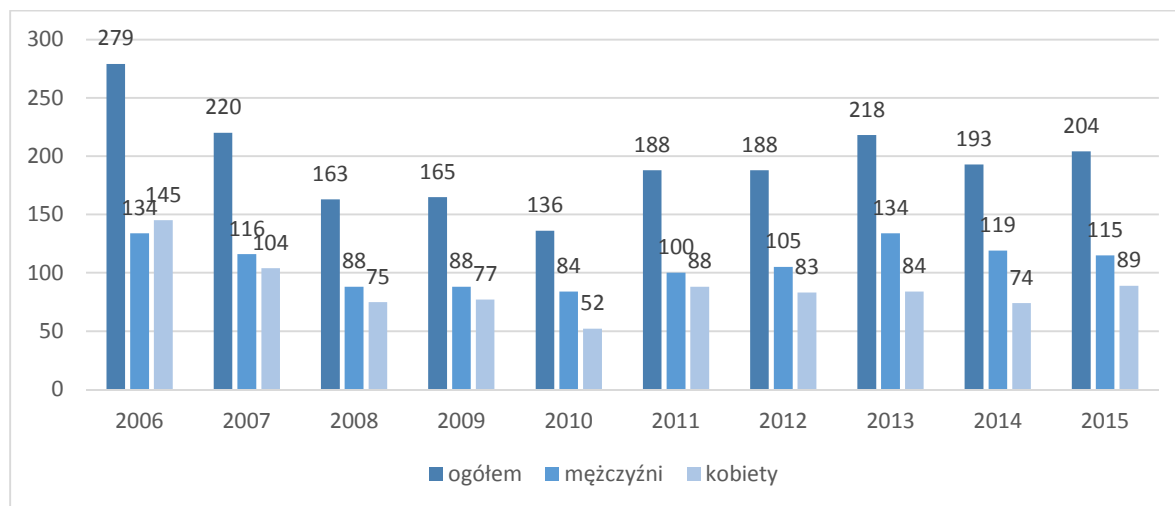
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

3.4. Sytuacja na lokalnym rynku pracy

Zgodnie z danymi BDL GUS w 2015 roku na terenie gminy Terespol zarejestrowane były 204 osoby bezrobotne. Dynamikę liczby osób bezrobotnych w latach 2006-2015 przedstawia poniższy wykres.

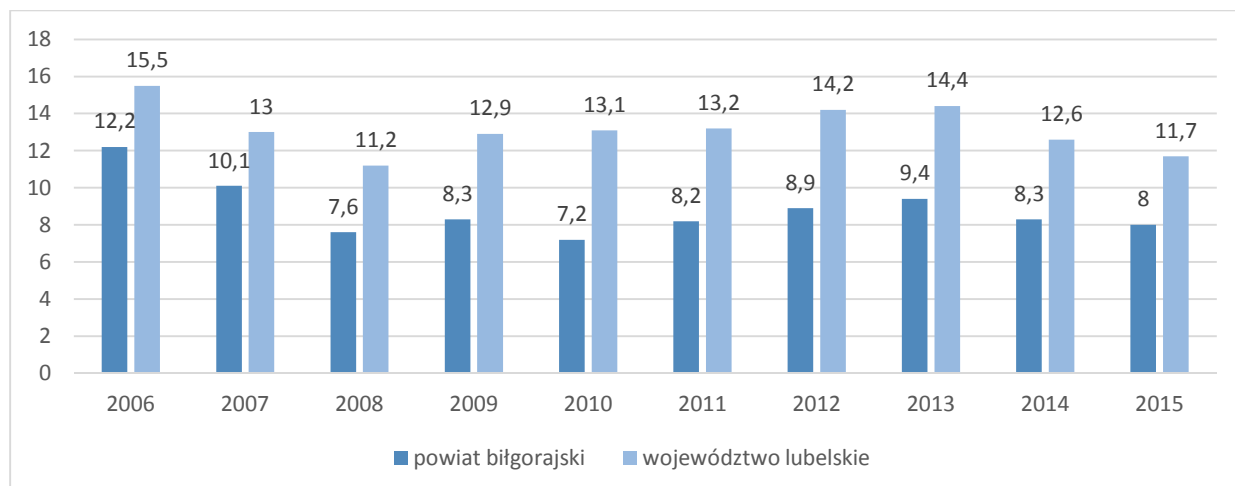
Wykres 11. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych ogółem i w podziale na płci.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Stopa bezrobocia rejestrowanego to stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo (ogółem oraz danej grupy), tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopa bezrobocia w powiecie biłgorajskim w 2015 roku wyniosła 8% i była niższa niż w województwie lubelskim (11,7%). Poniższy wykres przedstawia stopę bezrobocia na terenie powiatu i województwa w latach 2006-2015.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie biłgorajskim i województwie lubelskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.5. Infrastruktura społeczna

3.5.1. Edukacja

Dbłość o rozwój edukacji publicznej należy do najważniejszych zadań samorządów lokalnych. Na terenie gminy Terespol funkcjonują następujące placówki oświatowo-edukacyjne:

- ✓ Zespół Szkół Samorządowych w Terespolu-Zaorendzie im. Jana Pawła II. W skład zespołu wchodzi: przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum oraz szkoła filialna.
- ✓ Zespół Szkół Samorządowych w Terespolu-Kukiełkach. W skład zespołu wchodzi oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa, oraz gimnazjum.

Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna ani uczelnia wyższa.

Zgodnie z danymi BDL GUS do szkół podstawowych w 2015 roku uczęszczało 239 uczniów, natomiast do gimnazjów 118.

Tabela 7. Szkoły podstawowe i gimnazja- dane ogólne

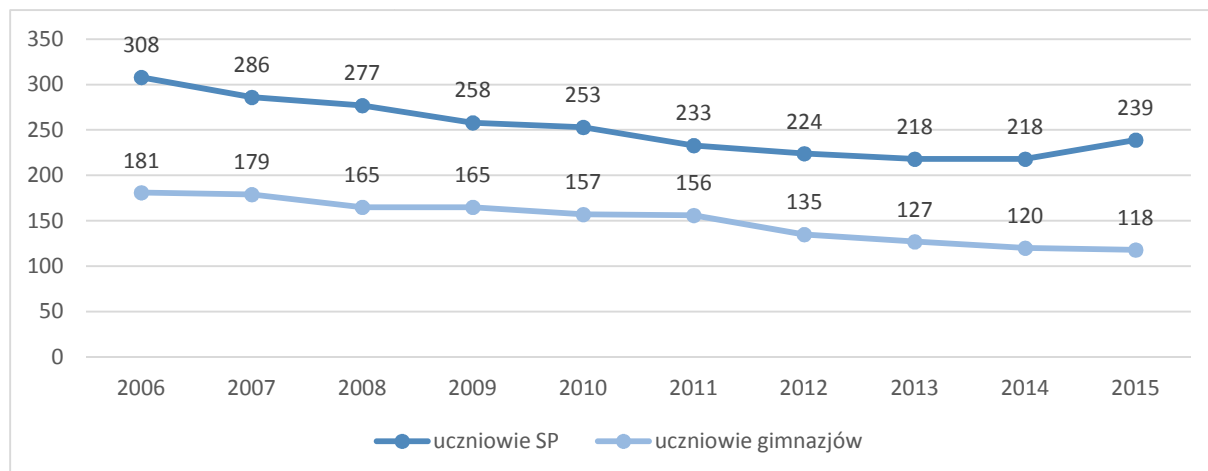
ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SZKOŁY PODSTAWOWE										
OGÓŁEM	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
POMIESZCZENIA SZKOLNE	23	28	25	26	25	25	25	-	-	-
ODDZIAŁY W SZKOŁACH	17	19	19	18	18	17	14	14	15	16
UCZNIOWIE	308	286	277	258	253	233	224	218	218	239
ABSOLWENCI	57	62	50	58	48	47	37	40	40	38
SZKOŁY GIMNAZJALNE										
OGÓŁEM	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
POMIESZCZENIA SZKOLNE	10	6	10	10	10	11	11	-	-	-
ODDZIAŁY W SZKOŁACH	9	9	8	8	8	9	8	7	8	7
UCZNIOWIE	181	179	165	165	157	156	135	127	120	118
ABSOLWENCI	73	59	61	56	57	49	60	47	47	40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zgodnie z danymi BDL GUS liczba uczniów Szkół Podstawowych w latach 2006-2015 zmniejszyła się o 69 osób (22,4%), natomiast gimnazjów o 63 osoby (34,8%).

Wykres 13. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2006-2015 w gminie Teresopol.

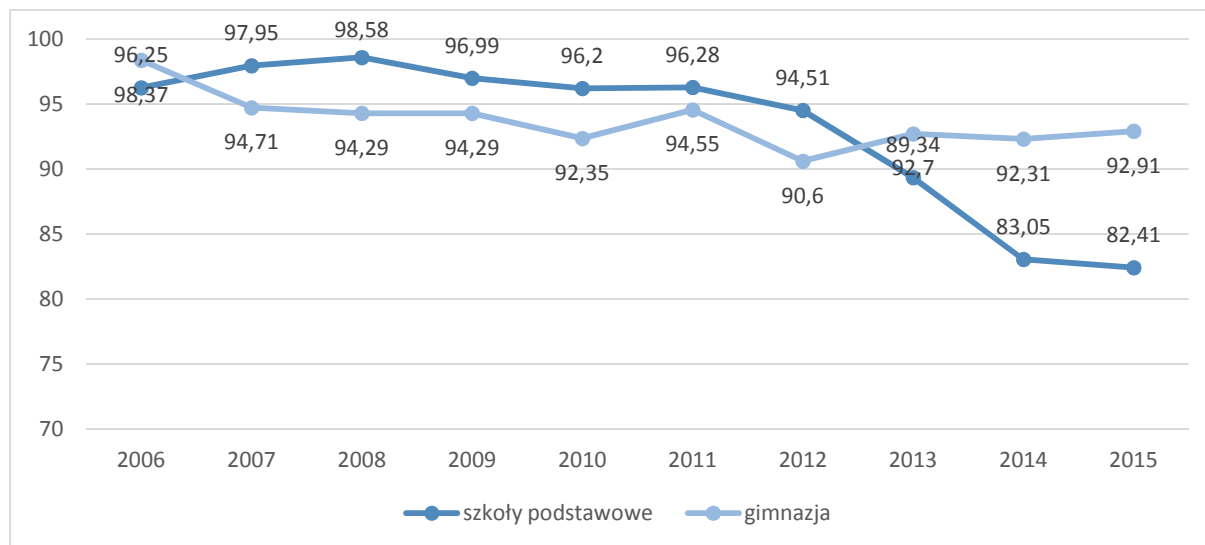

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Współczynnik skolaryzacji brutto stanowi miarę relacji liczby osób uczących się (stan na 1 września) na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan na 31 grudnia) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W sytuacji gdy wskaźnik ten osiąga miarę powyżej 100 oznacza, że do szkół zlokalizowanych na terenie gminy uczęszczają osoby spoza jej obrębu. Wartość współczynnika poniżej 100 oznacza sytuację odwrotną, kiedy to dzieci zamieszkujące w gminie uczęszczają do placówek oświatowych znajdujących się na terenie innych jednostek samorządowych. Jak wynika z uzyskanych danych współczynnik skolaryzacji brutto, zarówno na poziomie edukacji podstawowej jak i gimnazjalnej, utrzymywał się na relatywnie wysokim poziomie. Analiza współczynnika skolaryzacji na przestrzeni ostatnich lat wskazuje, że tylko niewielki odsetek osób uczęszcza do szkół gimnazjalnych zlokalizowanych poza obrębem gminy Teresopol. Wskaźnik ten w 2015 roku dla szkół gimnazjalnych wyniósł 92,91%. Nieco inaczej sytuacja wygląda w przypadku szkół podstawowych, dla których wskaźnik oscyluje w granicy 82,41%. Odływ osób do placówek oświatowych znajdujących się poza gminą Teresopol może się wiązać np. z faktem dowożenia dzieci do szkół zlokalizowanych w niedalekiej odległości do miejsc pracy rodziców.

Wykres 14. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2006-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jak wynika z ostatnich danych GUS (z 2012 roku) poziom wyposażenia szkół podstawowych w gminie Terespol w komputery z dostępem do Internetu wynosił 67% przy średniej dla województwa wynoszącej 95%. Zdecydowanie lepiej sytuacja wyglądała w przypadku gimnazjów. W szkołach gimnazjalnych zlokalizowanych na terenie gminy wskaźnik ten wynosił 100%. Tym samym był on wyższy niż w województwie, w którym jego wartość wynosiła 83%. Średnio w szkołach podstawowych na jeden komputer przypadało 8 uczniów (przy 10 w kraju i 8 w województwie), natomiast w gimnazjach na jeden komputer przypadało 5 uczniów, podczas gdy średnia dla kraju to 10 uczniów, a dla województwa lubelskiego 9.

Analogicznie do innych jednostek samorządu terytorialnego problemem gminy Terespol jest i może być w przyszłości wysokość otrzymywanej z budżetu państwa subwencji oświatowej. Wydatki ponoszone przez gminę na funkcjonowanie oświaty to w pierwszej kolejności płace nauczycieli oraz bieżące utrzymanie i remonty budynków. Z uwagi na fakt, iż gmina zobligowana jest ponosić powyższe koszty, a wpływy z subwencji oświatowej są niższe niż realne potrzeby utrzymuje się deficyt, który pokrywany jest ze środków własnych samorządu. Oznacza to, że gmina bilansując wydatki na oświatę, zmniejsza m.in. swoją zdolność inwestycyjną.

Jak ilustruje poniższa tabela w latach 2009-2015 kwota wydatków na oświatę znacznie przekraczała kwotę otrzymanych subwencji (w 2015 o 2208254 zł). Różnicę pomiędzy wysokością otrzymanej subwencji a wydatkami na oświatę i wychowanie gmina zmuszona jest pokrywać z własnych środków.

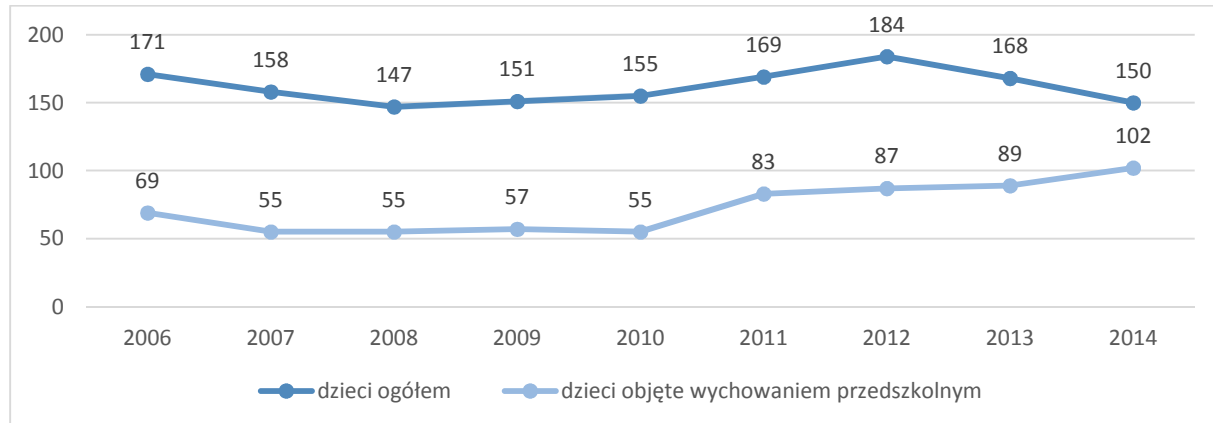
Tabela 8. Wydatki na oświatę ponoszone przez gminę Terespol w latach 2009-2015.

	WYSOKOŚĆ OTRZYMANEJ SUBWENCJI ORAZ DOTACJI [zł]	WYDATKI NA OŚWIATĘ PONOSZONE Z BUDŻETU GMINY [zł]	WYDATKI NA OŚWIATĘ OGÓŁEM [zł]
2009	2 891 936	991 165	3 885 110
2010	3 104 157	1 197 920	4 304 087
2011	3 218 458	1 427 530	4 647 999
2012	3 354 362	1 745 295	5 101 669
2013	3 268 283	1 649 250	4 919 546
2014	3 253 750	1 804 501	5 060 265
2015	3 108 047	2 208 254	5 318 316

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Zgodnie z najnowszymi danymi GUS na ten temat, w 2014 roku objętych wychowaniem przedszkolnym było 102 ze 150 dzieci zamieszkujących na terenie gminy.

Wykres 15. Dzieci (w wieku 3-6 lat) ogółem i dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w gminie Terespol w latach 2006-2014

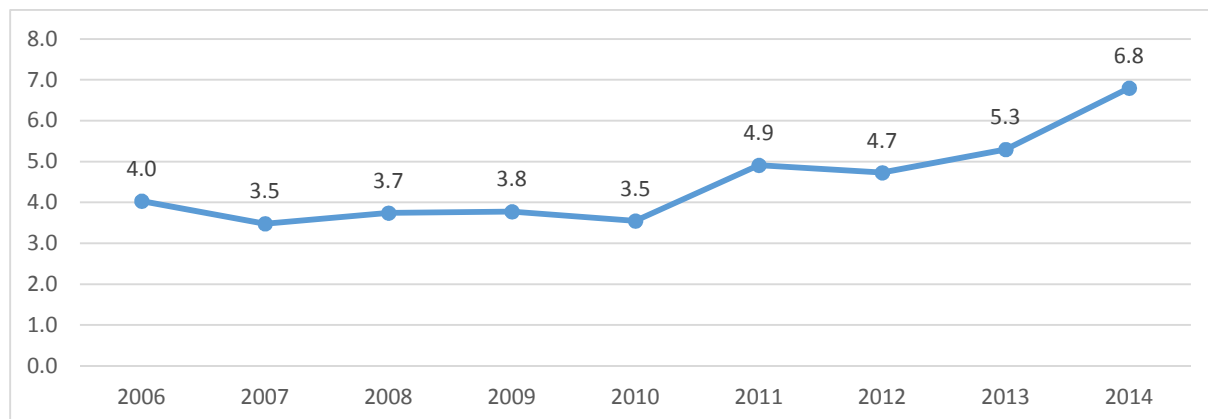

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tym samym w 2014 roku wychowaniem przedszkolnym objętych 68% dzieci z terenu gminy.

Wykres 16. Dzieci (w wieku 3-6 lat) objęte wychowaniem przedszkolnym w gminie Teresopol w latach 2006-2014 w ujęciu %.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.5.2. Sport i rekreacja

Gmina Teresopol jest dobrze wyposażona w infrastrukturę sportową. Na jej terenie znajdują się następujące obiekty rekreacyjno-sportowe:

- ✓ **Boisko sportowe Teresopol-Kukielki:** ogólnodostępne z wyposażeniem: boisko piłkarskie z trawy naturalnej – pole gry 100.00 x 60.00, bieżnia tartanowa 6-cio torowa o długości 60 m, skocznia w dal – rozbieżnia 41.5mx 1.22m z zeskoknią 10.5m x 3.5m, przyłącze wodociągowe.
- ✓ **Stadion sportowy Teresopol-Zaorenda:** ogólnodostępny z wyposażeniem: boisko piłkarskie z trawy syntetycznej o wymiarach 30.00x 60.00m, budynek usług kultury i sportu o kubaturze 570m³ i powierzchni użytkowej 157m z zapleczem socjalnym, sanitarnym oraz sceną widowiskową, obsługujący imprezy sportowe – mecze piłki nożnej, zawody strażackie, imprezy kulturalne, lekkoatletyczne oraz rekreacyjno-widowiskowe (koncerty, festyny).
- ✓ **Boiska sportowe w miejscowości Bukownica** do gry w piłkę nożną – niepełnowymiarowe, boisko do gry w piłkę siatkową, plac zabaw dla dzieci.
- ✓ **Boiska sportowe Szozdy:** mini boisko do gry w piłkę nożną, mini boisko do gry w piłkę siatkową,
- ✓ **Boisko sportowe Lipowiec,** niepełnowymiarowe do gry w piłkę nożną,
- ✓ **Świetlica wiejska w Terespolu-Zygmuntach.**

W gminie funkcjonuje Klub Sportowy „Orzeł Teresopol”.

3.5.3. Kultura

W gminie Terespol działalnością z zakresu kultury zajmuje się Biblioteka Publiczna z siedzibą w miejscowości Terespol-Zaorenda. Jest to jedyna instytucja kulturalno-oświatowa działająca na terenie gminy.

W sierpniu 2014 roku biblioteka została przeniesiona do nowego dwukondygnacyjnego budynku o powierzchni 234m². Budynek ten został wyremontowany przez gminę ze środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich „Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie”, w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”. Biblioteka składa się z wypożyczalni dla dzieci i młodzieży, wypożyczalni dla dorosłych, czytelni oraz sali zajęciowej. Również w 2014 roku poprzez zakup i otrzymane dary, biblioteka wzbogaciła swój księgozbiór o 784 książki na łączną sumę 15 768,22 zł. Stan zbiorów na dzień 31.12.2014 r. wynosił 11 037 woluminów.

Tabela 9. Zestawienie dot. powiększonego księgozbioru w 2014 r.

	IŁOŚĆ WOLUMINÓW	WARTOŚĆ
ZAKUP, W TYM:	715 WOL.	14 273,55 zł
Z WŁASNEGO BUDŻETU	603 WOL.	12 128,55 zł
DOTACJA BIBLIOTEKI NARODOWEJ	112 WOL.	2 145,00 zł
DARY	12 WOL.	270,00 zł
INNE, W TYM:	57 WOL.	1 224,67 zł
Z GMINNEJ KOMISJI DS.ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	48 WOL.	1 015,53 zł
Z PROGRAMU ORANGE DLA BIBLIOTEK	5 WOL.	137,72 zł
ODDANE ZA ZAGUBIONE	4 WOL.	71,42 zł
ŁĄCZNIE	784 WOL.	15 768,22 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

W bibliotece zarejestrowanych jest łącznie 613 czytelników. Najliczniejszą grupę stanowią dzieci i młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych (46,7%) oraz dzieci w wieku przedszkolnym (14,8%). Biblioteka stara się sprostać potrzebom tych dominujących grup czytelniczych. W swojej ofercie zawiera ciekawe pozycje książkowe z beletrystyki, z literatury popularnonaukowej, opracowania lektur, okresów literackich i historycznych, książek o charakterze popularnonaukowym będących kompendium wiedzy z danej dziedziny, a dla najmłodszych - pięknie wydane książki - zabawki i książeczki edukacyjne oraz bajki, wierszyki i opowiadania.

Wśród dorosłych czytelników największą grupę stanowią niezatrudnieni tj. emeryci, renciści i bezrobotni (14,2%). Następną grupą są pracownicy umysłowi (8%) i robotnicy (8%), później studenci(6,8%). Najmniejszą grupę stanowią rolnicy (1%) oraz inni zatrudnieni (0,5%).

Tabela 10. Struktura czytelników Biblioteki w Tereszpolu w podziale na wiek i wykonywane zajęcia.

WIEK	DO 5 LAT	6-12 LAT	13-15 LAT	16-19 LAT	20-24 LAT	25-44 LAT	45-60 LAT	POWYŻEJ 60 LAT		
LICZBA	90	133	93	61	51	105	53	27		
ZAJĘCIE	DZIECI	UCZNIOWIE	STUDENCI	PRAC. UMYSŁOWI	PRAC. FIZYCZNI	ROLNICY	EMERYCI	NIEZATRUDNIENI	INNI	
LICZBA	91	286	42	49	49	6	37	50	3	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Jak wynika z analizy wypożyczeń w 2014 roku, największą popularnością cieszyła się literatura piękna dla dzieci oraz dla dorosłych. Łącznie udostępniono 11 722 wol. książek oraz 110 czasopism. W tym czasie Bibliotekę odwiedziło 4 943 czytelników.

Tabela 11. Wypożyczenia książek z Biblioteki w 2014 r.

	LICZBA	% OGÓŁU WYPOŻYCZEŃ
LITERATURA PIĘKNA DLA DZIECI	5 913 WOL.	50,5%
LITERATURA PIĘKNA DLA DOROSŁYCH	4 341 WOL.	37%
LITERATURA POPULARNONAUKOWA	1 468 WOL.	12,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

W 2014 roku biblioteka uczestniczyła w programie „Orange dla bibliotek”, którego celem było wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego poprzez zwiększenie dostępu do nowych technologii komunikacyjnych. W ramach tego programu biblioteka otrzymała kwotę 1000,13 zł. na bezpłatny Internet i zakup literatury fachowej. Biblioteka zwróciła się również z wnioskiem do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tereszpolu i na zakup zbiorów otrzymała w 2014 roku środki w wysokości 1 015,53 zł. Ponadto biblioteka została dofinansowana na kwotę 1 000 zł przez Firmę Model Opakowania. Środki te przeznaczone zostały na prowadzenie zajęć z dziećmi w okresie wakacyjnym.

Od stycznia 2013 roku biblioteka wprowadza zbiory do katalogu elektronicznego - programu bibliotecznego MAK+. Na koniec grudnia 2014 r. wprowadzono do katalogu 11 037 egzemplarzy książek, a więc 100 % zbiorów. W 2014 roku z komputerów w czytelni Internetowej skorzystało 111 osób. W chwili obecnej na stanie biblioteki znajduje się 6 komputerów, w tym 3 przeznaczone do korzystania przez czytelników w czytelni Internetowej.

Jedną z form popularyzacji biblioteki są wycieczki uczniów ze szkół, na których dzieci i młodzież poznają zbiory placówki oraz uczą się korzystania z nich. Inną formą są afisze, plakaty

z informacjami o organizowanych imprezach, prowadzonych konkursach, spotkaniach w bibliotece, warsztatach plastycznych, zajęciach dla dzieci itd. Z ważniejszych wydarzeń organizowanych w jej siedzibie (spotkania środowiskowe, autorskie, konkursy o zasięgu powiatowym, zajęcia organizowane w okresie ferii i wakacji) informacje przekazywane są do lokalnych mediów. Corocznie na tablicy informacyjnej przedstawiana jest działalność za miniony rok (czytelnictwo, zakupy zbiorów, najchętniej czytane książki, zdjęcia z organizowanych imprez kulturalno-oświatowych). Działalność biblioteki opiera się na współpracy z przedszkolami, szkołami podstawowymi i gimnazjami działającymi na terenie

gminy. Współpracuje ona też z twórcami ludowymi, Kołami Gospodyń Wiejskich oraz chórem parafialnym „OAZA”, z którymi wspólnie prowadzone są imprezy środowiskowe, spotkania autorskie itp. Biblioteka prowadzi obsługę czytelniczą specjalnych grup użytkowników – odbywają się zajęcia z najmłodszymi dziećmi w Przedszkolu Samorządowym w Tereszpolu-Zaorendzie (grupa 3-4 latków) oraz w oddziale przedszkolnym w Tereszpolu-Kukiełkach (grupa 3-4 latków oraz 5-latków) pod hasłem „Z książką do przedszkolaka”. Biblioteka prowadzi również usługę dla osób niepełnosprawnych i seniorów - „Książka na telefon” - polegającą na bezpłatnym dostarczaniu do domu zamówionych tytułów. Informacje o bibliotece można znaleźć na stronie internetowej Urzędu Gminy w Tereszpolu: www.tereszpol.pl.

Ponadto biblioteka w Tereszpolu zorganizowała:

- ✓ Konkurs „Radość czytania ” – XIII edycja powiatowego konkursu promującego aktywne czytanie utworów dla dzieci i młodzieży. W konkursie udział wzięło 6 uczestników z klas IV – VI ze szkół podstawowych, w Tereszpolu-Kukiełkach i Tereszpolu-Zaorendzie.
- ✓ Konkurs „Regionalizm wzbogaca życie” - gminne podsumowanie w ramach powiatowego konkursu „Pielęgnując przeszłość tworzymy przyszłość”.
- ✓ Konkursy (plastyczne, fotograficzne, konkursy wiedzy, organizowane wspólnie z bibliotekami szkolnymi) - „Ferie w Bibliotece” - cykl spotkań w Bibliotece zorganizowanych w okresie ferii zimowych. W zajęciach uczestniczyły dzieci i młodzież w wieku 5-14 lat z terenu gminy.
- ✓ „Wakacje w Bibliotece” – cykl spotkań dla dzieci i młodzieży zorganizowanych przez Bibliotekę w okresie wakacyjnym. Przygotowano wiele atrakcji, m.in. gry i zabawy ruchowe i umysłowe, kalambury, krzyżówki, zgaduj-zgadule, zagadki. Na ostatnim spotkaniu każdy uczestnik otrzymał drobny upominek.
- ✓ Zajęcia szachowe dla dzieci w okresie wakacji. Dzieci i młodzież poznały zasady i reguły gry w szachy. Spotkania zakończyły się turniejem szachowym, na którym najlepsi uczestnicy otrzymali puchar i pamiątkowe medale.
- ✓ Warsztaty dla dzieci prowadzone w wakacje, na których dzieci wykonywały prace plastyczne metodą linorytu. W programie warsztatów znalazły się też konstrukcje z makaronu oraz zabawy ruchowe.
- ✓ „Jestem bezpieczny w sieci” – zajęcia dla dzieci w okresie wakacji o zasadach bezpieczeństwa w Sieci. Dzieci zapoznały się z bezpiecznymi stronami oraz rozwiązywały dostępne na stronie www.sieciaki.pl quizy, rebusy, zagadki, przeglądały katalog bezpiecznych stron, oglądały teledyski itp.
- ✓ „Biblioteki Dzieciom”- akcja zbierania darów dla najuboższych dzieci w powiecie biłgorajskim. Z terenu gminy w akcji udział wzięły Biblioteka Publiczna i biblioteki szkolne ze szkół w Tereszpolu- Zaorendzie i Tereszpolu-Kukiełkach oraz sklepy spożywcze z terenu gminy. Zebrane artykuły spożywcze oraz przybory szkolne i zabawki odwieziono do Fundacji „Krzyk” w Biłgoraju.
- ✓ Lekcja biblioteczna „Książka moim przyjacielem” dla kl. I-III w Szkole Filialnej w Lipowcu. Lekcja przybliżyła dzieciom, z jakich elementów zbudowana się książka,

jaką rolę pełni w rozwoju emocjonalnym człowieka oraz zasady postępowania z książką. Odbyły się również warsztaty z lokalnymi twórcami ludowymi (wykonywania ozdób świątecznych, warsztaty plastyczne, zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dla osób dorosłych).

- ✓ Wystawy prac.

W gminie aktywnie działa również chór „Oaza” - zespół śpiewaczy w skład którego wchodzi 19 mieszkańców gminy Terespol, a jednocześnie wiernych Parafii p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w tutejszej miejscowości. Chór powstał w 2008 r. Ze względu na charakter repertuaru określa się go mianem kościelnego, choć wykonywane przez niego są również utwory patriotyczne i biesiadne. Chór przypisuje sobie miano ambasadora kultury tereszpolskiej. W ciągu ostatnich lat prezentował się podczas wielu imprez zewnętrznych, w tym m.in. w Łagiewnikach, Licheniu, Katedrze Lubelskiej, Zakopanem na Krzeptówkach, w Górecku (gdzie zdobył bursztynowy i złoty różaniec), a także w sąsiednich gminach (na Prezentacjach Pieśni Pasyjnej w Chmielku, Konkursach Piosenki Religijnej w Józefowie i Tarnogrodzie oraz kolędował w Hedwiżynie i w Biszczy).

Ponadto na terenie gminy funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich w Tereszpolu-Zaorendzie, Tereszpolu-Kukiełkach, Tereszpolu-Zygmuntach oraz w Lipowcu.

3.5.4. Bezpieczeństwo publiczne

Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy realizuje Komisariat Policji w Józefowie. Rejon działania Komisariatu Policji w Józefowie obejmuje teren trzech gmin tj. gminy Józefów, gminy Łukowa i gminy Terespol. W Komisariacie Policji w Józefowie pracuje 15 policjantów. Na stanie znajdują się 2 radiowozy.

Przeprowadzona analiza zagrożenia przestępczością wskazuje, że na terenie działania Komisariatu Policji w Józefowie przestępczość jest w pewnym stopniu zagrożeniem dla mieszkańców. Na podkreślenie zasługuje fakt, że jest to przestępczość pospolita w większości powodująca nieduże straty materialne i nieskutkująca poważnymi obrażeniami u ofiar. Mimo to jest ona nadal dokuczliwa dla społeczności lokalnej.

Poniżej przedstawiono analizę stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego terenie gminy Terespol.

Najczęściej popełnianym przestępstwem w 2015 roku była kradzież. Poniższa tabela przedstawia rodzaje przestępstw popełnianych na terenie gminy w ciągu ostatnich trzech lat.

Tabela 12. Rodzaje popełnianych przestępstw wraz z odsetkiem przestępstw wykrytych.

KATEGORIA PRZESTĘPSTWA	2013		2014		2015	
	WSZCZĘTE	% WYKRYCIA	WSZCZĘTE	% WYKRYCIA	WSZCZĘTE	% WYKRYCIA
KRADZIEŻ CUDZEJ RZECZY	0	0	1	40	6	83
KRADZIEŻ Z WŁAMANIEM	1	0	1	0	0	-
BÓJKI, POBICIA	0	-	0	-	1	100
USZKODZENIE CIAŁA	0	-	0	-	0	-
NARKOTYKI	0	-	0	-	0	-
GOSPODARCZE	1	100	1	100	1	100
PRZESTĘPSTWA DROGOWE	13	100	9	100	0	-

W TYM ART. 178 AKK	11	100	8	100	2	100
--------------------	----	-----	---	-----	---	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Józefowie.

Umorzenia postępowań w latach 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

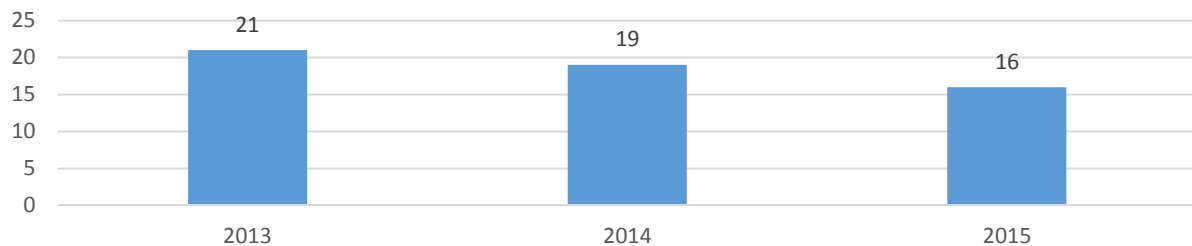
Tabela 13. Umorzenia postępowań w latach 2013-2015.

UMORZENIA POSTĘPOWAŃ	2013	2014	2015
NN	16	11	18
BCP	22	31	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Józefowie.

Liczba wykroczeń mandatowych w gminie Tereszpól zmalała w ostatnich latach. W 2015 było ich 16.

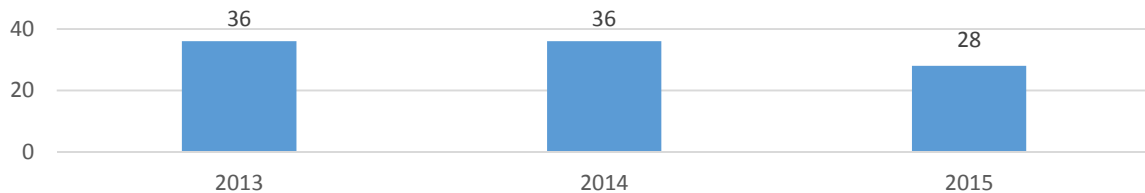
Wykres 17. Liczba wykroczeń mandatowych w latach 2013-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Józefowie.

W omawianym okresie spadła również liczba wykroczeń wnioskowych. W 2015 zanotowano ich 28.

Wykres 18. Liczba wykroczeń wnioskowych w latach 2013-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Józefowie.

W 2015 najczęściej (29) popełniono wykroczeń drogowych a następnie wykroczeń porządkowych (14) i wykroczeń przeciwko mieniu (13).

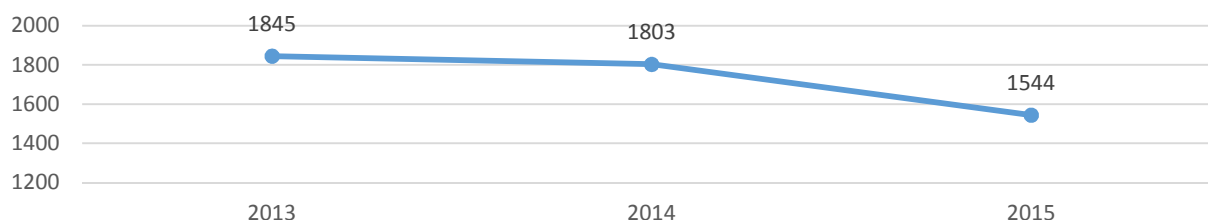
Tabela 14. Wykroczenia wg kategorii w latach 2013-2015.

WYKROCZENIA	2013	2014	2015
PRZECIWKO MIENIU	9	11	13
DROGOWE	34	32	29
PORZĄDKOWE	25	16	14
ŁĄCZNIE	68	59	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Józefowie.

W 2014 roku na terenie funkcjonowania całego Komisariatu Policji w Józefowie wylegitymowano 1803 osoby. Było to o 42 osoby mniej niż w roku poprzednim. W 2015 wylegitymowano łącznie 1544 osoby.

Wykres 19. Liczba osób wylegitymowanych na terenie działania KP w Józefowie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Józefowie.

W ostatnich latach zdecydowanie poprawił się czas reakcji na zdarzenie. W 2015 wynosił on 14,37 minuty.

	2013	2014	2015
Czas reakcji na zdarzenie	19:21	14:52	14:37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Józefowie.

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej realizuje pięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jedną z nich należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Są to:

- ✓ OSP Teresopol-Zaorenda – należąca do KSRG,
- ✓ OSP Teresopol-Kukietki,
- ✓ OSP Lipowiec,
- ✓ OSP Szozdy,
- ✓ OSP Bukownica.

Terenem własnym ich działania jest obszar gminy. Jednostka OSP Teresopol-Zaorenda swoim zasięgiem obejmuje natomiast cały powiat biłgorajski.

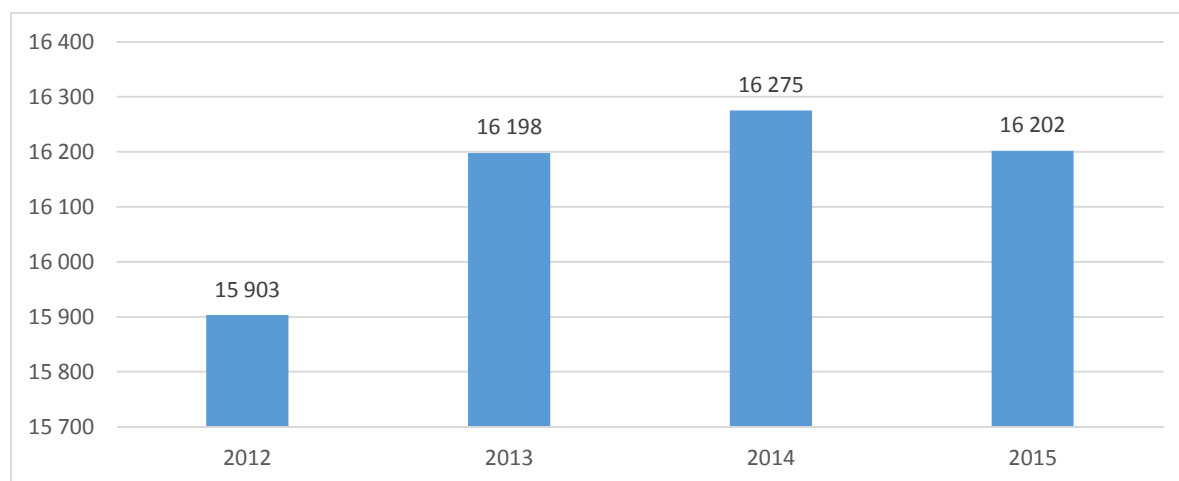
3.5.5. Służba zdrowia

Na terenie gminy funkcjonuje jeden ośrodek zdrowia - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Praktyka Lekarska „MEDYK” w Tereszpolu-Zaorendzie. Mieszczą się w nim gabinety: lekarski, medycyny szkolnej, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, zabiegowy oraz punkt szczepień. Obecnie pacjentów przyjmuje dwóch lekarzy. Mieszkańcy gminy Terespol mają bardzo mocno ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych. Z takich usług korzystają oni najczęściej w Lublinie, ewentualnie, pod warunkiem dostępności miejsc w Biłgoraju lub Zamościu. Problemy zdrowotne mieszkańców gminy nie odbiegają od statystycznie najczęściej występujących problemów zdrowotnych mieszkańców innych gmin województwa lubelskiego. Dominują choroby układu krążenia i choroby narządu ruchu.

Na chwilę obecną w gminie działa jedna apteka – w Tereszpolu-Zaorendzie.

Liczba porad lekarskich w 2015 roku wynosiła 16 202. Tym samym spadła o 73 w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 20. Liczba porad lekarskich w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2012-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.5.6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tereszpolu

Zadania pomocy społecznej wynikające z programów rządowych, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tereszpolu-Zaorendzie. Zadania jakie realizuje wyżej wymieniona placówka, są zadaniami własnymi gminy Terespol oraz zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej, nałożonymi przepisami prawa oraz wykonywanymi na podstawie porozumień z organami administracji rządowej lub innymi podmiotami.

Rysunek 1. GOPS w Tereszpolu

Źródło: <http://tereszpol.pl/pomoc-gops/informacje>

Struktura GOPS

W skład struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wchodzi następujące stanowiska pracy:

1. Kierownik.
2. Główny Księgowy.
3. Pracownicy socjalni.
4. Stanowisko ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.
5. Stanowisko ds. obsługi świadczenia wychowawczego i stypendiów szkolnych.
6. Opiekunka domowa.
7. W skład struktury organizacyjnej mogą wchodzić stanowiska pracy w ramach organizowanych staży, robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych.

Rysunek 2. Struktura organizacyjna GOPS w Tereszpolu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Wymiar zatrudnienia pracowników w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tereszpolu-Zaorendzie ustalany jest w uzgodnieniu z Wójtem Gminy Terespol przy uwzględnieniu posiadanych środków finansowych oraz wymogów określonych ustawą o pomocy społecznej, a także innych aktów prawnych określających zadania Ośrodka.

Zakresy obowiązków poszczególnych pracowników GOPS prezentuje poniższa tabela

Tabela 15. Zakresy obowiązków poszczególnych pracowników GOPS Terespol

FUNKCJA	ZAKRES OBOWIĄZKÓW
KIEROWNIK	<ol style="list-style-type: none">1. ZATWIERDZANIE PROJEKTÓW PLANÓW WYDATKOWANIA ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNĄ OŚRODKA.2. ZATWIERDZANIE PROJEKTÓW PLANÓW WYDATKOWANIA ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA UTRZYMANIE OŚRODKA, W TYM NA WYNAGRODZENIA PRACOWNIKÓW, ŚRODKÓW NA UTRZYMANIE POMIESZCZEŃ I ICH WYPOSAŻENIE.3. DECYDOWANIE O ZGODNYM Z ZATWIERDZONYMI PLANAMI I DECYZJAMI WYDATKOWANIU ŚRODKÓW FINANSOWYCH.4. WYDAWANIE DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH Z ZAKRESU SPRAW PROWADZONYCH PRZEZ OŚRODEK, ZGODNIE Z UPOWAŻNIENIAMI WÓJTA GMINY TERESZPOL.5. PODEJMOWANIE DECYZJI W SPRAWACH ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW I ICH WYNAGRADZANIA, PRYZNAWANIA NAGRÓD I NAKŁADANIA KAR ZWIĄZANYCH Z NADZOREM NAD PRACOWNIKAMI.6. KONTROLA I NADZÓR NAD REALIZACJĄ ZADAŃ WYKONYWANYCH PRZEZ PRACOWNIKÓW OŚRODKA.7. USTALANIE INDYWIDUALNYCH ZAKRESÓW CZYNNOŚCI PRACOWNIKÓW OŚRODKA.8. OKREŚLANIE DODATKOWYCH ZADAŃ DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA W FORMIE POLECEŃ SŁUŻBOWYCH.9. PRZYJMOWANIE I ROZPATRYWANIE SKARG I WNIOSKÓW ORAZ CZUWANIE NAD ICH PRAWIDŁOWYM ZAŁATWIANIEM.10. SKŁADANIE RADZIE GMINY I WÓJTOWI GMINY TERESZPOL ROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI ZADAŃ OŚRODKA.11. REPREZENTOWANIE OŚRODKA NA ZEWNĄTRZ.12. PONOSZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA TERMINOWĄ I PRAWIDŁOWĄ REALIZACJĘ POWIERZONYCH ZADAŃ Z ZAKRESU SPRAW PROWADZONYCH PRZEZ OŚRODEK, WYNIKAJĄCYCH Z USTAW, UCHWAŁ ORAZ WEWNĘTRZNYCH ZARZĄDZEŃ.13. ZAPEWNIENIE WŁAŚCIWEGO BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWPÓŻAROWEGO I BEZPIECZEŃSTWA HIGIENY PRACY.14. NADZÓR NAD MERYTORYCZNYM PRZYGOTOWANIEM PRACOWNIKÓW OŚRODKA, KIEROWANIE NA SZKOLENIA W CELU PODNOSZENIA KWALIFIKACJI PODLEGŁYCH PRACOWNIKÓW.15. CZUWANIE NAD ZABEZPIECZENIEM I PRZESTRZEGANIEM TAJEMNICY PAŃSTWOWEJ, SŁUŻBOWEJ A TAKŻE PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH, ORAZ OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH.16. DOKONYWANIE UBEZPIECZEŃ MAJĄTKU OŚRODKA.17. ORGANIZOWANIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH.18. WYKONYWANIE INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH PRZEZ WÓJTA GMINY TERESZPOL, BĘDĄCYCH WE WŁAŚCIWOŚCI DZIAŁANIA OŚRODKA. <p>KIEROWNIK OŚRODKA POWIERZA GŁÓWNEMU KSIĘGOWEMU ZGODNIE Z USTAWĄ O FINANSACH PUBLICZNYCH OBOWIĄZKI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ W ZAKRESIE:</p> <ul style="list-style-type: none">- PROWADZENIE RACHUNKOWOŚCI OŚRODKA,

	<ul style="list-style-type: none">- WYKONYWANIE DYSPOZYCJI ŚRODKAMI PIENIĘŻNYMI,- DOKONYWANIE WSTĘPNEJ KONTROLI ZGODNOŚCI GOSPODARCZYCH I FINANSOWYCH Z PLANEM FINANSOWYM.
GŁÓWNY KSIĘGOWY	<ol style="list-style-type: none">1. PROWADZENIE BIEŻĄCEJ EWIDENCJI FINANSOWEJ WEDŁUG ZASAD RACHUNKOWOŚCI.2. KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW KSIĘGOWYCH POD WZGLĘDEM FORMALNO – RACHUNKOWYM ORAZ OBIEGU DOKUMENTÓW FINANSOWO – KSIĘGOWYCH.3. PROWADZENIE EWIDENCJI ŚRODKÓW TRWAŁYCH, POZOSTAŁYCH ŚRODKÓW TRWAŁYCH W UŻYWIANIU ORAZ WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH.4. PRZEPROWADZENIE INWENTARYZACJI MAJĄTKU OŚRODKA ORAZ PROWADZENIE KSIĄG INWENTARZOWYCH.5. ROZLICZANIE INWENTARYZACJI MAJĄTKU TRWAŁEGO I WYPOSAŻENIA.6. PROWADZENIE PROTOKOŁÓW KASACJI.7. NALICZANIE WYNAGRODZEŃ I PROWADZENIE EWIDENCJI WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW, DOTYCZY RÓWNIEŻ PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W RAMACH ROBÓT PUBLICZNYCH, UMÓW ZLECENIA I UMÓW O DZIEŁO.8. PROWADZENIE SPRAW KSIĘGOWYCH ZWIĄZANYCH Z PRZYDZIELANIEM PRACOWNIKOM OŚRODKA ŚRODKÓW OCHRONY INDYWIDUALNEJ (ODZIEŻ, OBUWIE).9. ROZLICZANIE Z TYTUŁU PODATKÓW Z US I SKŁADEK ZUS.10. OBSŁUGA FINANSOWO-KSIĘGOWA ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNA.11. SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWO – KSIĘGOWYCH.12. SPORZĄDZANIE PLANÓW DOCHODÓW I WYDATKÓW OŚRODKA.13. REALIZACJA WYPŁAT Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ, ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNA.14. PROWADZENIE SPRAW ZWIĄZANYCH Z UBEZPIECZENIEM ZDROWOTNYM I SPOŁECZNYM.15. WNIOSKOWANIE ZMIAN W BUDŻECIE OŚRODKA.16. DOKONYWANIE PRZELEWÓW BANKOWYCH NA PODSTAWIE DOKUMENTÓW ŹRÓDŁOWYCH.17. DOKONYWANIE CZYNNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z OBSŁUGI PROGRAMU KSIĘGOWEGO PŁACE, KADRY, KSIĘGOWOŚĆ BUDŻETOWA, SEPI, SYSTEMU BANKOWOŚCI INTERNETOWEJ BANKU SPÓŁDZIELCZEGO PBS ZAMOŚĆ O/ZWIERZYNIAC, ZLECONE.18. WSPÓŁPRACA Z PRACOWNIKAMI W ZAKRESIE OPRACOWAŃ I ANALIZ FINANSOWYCH.19. DOKONYWANIE BIEŻĄCYCH ANALIZ Z WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH BĘDĄCYCH W DYSPOZYCJI OŚRODKA.20. DBAŁOŚĆ O GOSPODARNOŚĆ I CELOWOŚĆ WYDATKOWANYCH ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH.21. WYKONYWANIE INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH PRZEZ KIEROWNIKA ZGODNIE Z ZAJMOWANYM STANOWISKIEM PRACY.
PRACOWNICY SOCJALNI	<ol style="list-style-type: none">1. DOKONYWANIE ANALIZY I OCENY ZJAWISK RODZĄCYCH ZAPOTRZEBOWANIE NA ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ KWALIFIKOWANIE DO UZYSKANIA TYCH ŚWIADCZEŃ.2. PRZYGOTOWANIE I OPRACOWYWANIE PROJEKTÓW PLANÓW, ROZEZNANIE POTRZEB I ORGANIZOWANIE POMOCY DLA OSÓB POTRZEBUJĄCYCH.3. PRZYJMOWANIE WNIOSKÓW OD OSÓB I RODZIN ZGŁASZAJĄCYCH SIĘ O POMOC I UDZIELANIE IM PEŁNEJ INFORMACJI O PRZYSŁUGUJĄCYCH ŚWIADCZENIACH I DOSTĘPNYCH FORMACH POMOCY.4. PRZEPROWADZANIE WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH, OPRACOWYWANIE PLANU POMOCY PRZY WSPÓŁUDZIALE KLIENTA.5. PRZYGOTOWYWANIE DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH DOTYCZĄCYCH ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ NA PODSTAWIE ZATWIERDZONYCH PRZEZ KIEROWNIKA PLANÓW POMOCY SPOŁECZNEJ.6. ZAWIERANIE KONTRAKTÓW SOCJALNYCH Z KLIENTAMI POMOCY SPOŁECZNEJ.7. PROWADZENIE PRACY SOCJALNEJ Z INDYWIDUALNYM KLIENTEM I RODZINAMI.8. WSPOMAGANIE OSÓB I RODZIN WYMAGAJĄCYCH POMOCY W OSIĄGANIU MOŻLIWIE PEŁNEJ AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ.9. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI SPOŁECZNYMI, CHARYTATYWNYMI I INSTYTUCJAMI MAJĄCYMI

	<p>NA CELU</p> <p>DOSKONALENIE JUŻ ISTNIEJĄCYCH I POSZUKIWANIE NOWYCH ROZWIĄZAŃ W DZIEDZINIE POMOCY SPOŁECZNEJ, PRZECIWDZIAŁANIE I OGRANICZANIE PATOLOGII I SKUTKÓW NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH, ŁAGODZENIE SKUTKÓW UBÓSTWA.</p> <p>10. WSPÓŁDZIAŁANIE W INSPIROWANIU, OPRACOWANIU, WDRAŻANIU ORAZ ROZWIJANIU REGIONALNYCH I LOKALNYCH PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ UKIERUNKOWANYCH NA PODNOSZENIE JAKOŚCI ŻYCIA.</p> <p>11. POBUDZANIE SPOŁECZNEJ AKTYWNOŚCI I INSPIROWANIE DZIAŁAŃ SAMOPOMOCOWYCH W ZASPOKAJANIU NIEZBĘDNYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH OSÓB, RODZIN, GRUP I ŚRODOWISK SPOŁECZNYCH.</p> <p>12. UDZIELANIE POMOCY ZGODNIE Z ZASADAMI ETYKI ZAWODOWEJ.</p> <p>13. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I STOWARZYSZENIAMI NA RZECZ OSÓB WYMAGAJĄCYCH POMOCY.</p> <p>14. PRZYGOTOWYWANIE DOKUMENTACJI W CELU SKIEROWANIA OSÓB TEGO WYMAGAJĄCYCH DO DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ.</p> <p>15. PRACA W ZESPOLE INTERDYSCYPLINARNYM ORAZ WSPÓŁPRACA Z CZŁONKAMI ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.</p> <p>16. GROMADZENIE DOKUMENTÓW ORAZ PRZYGOTOWYWANIE DECYZJI DOTYCZĄCYCH UBEZPIECZEŃ KLIENTÓW OD ZASIŁKÓW STAŁYCH ORAZ UBEZPIECZEŃ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.</p> <p>17. INNE ZADANIA OKREŚLONE W ZAKRESIE CZYNNOŚCI PRACOWNIKÓW.</p> <p>18. PROWADZENIE DOKUMENTACJI ORAZ SPRAWOZDAWCZOŚCI DOTYCZĄCEJ PROGRAMU PO PŻ POMOC ŻYWNOŚCIOWA.</p> <p>18. WYKONYWANIE INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH PRZEZ KIEROWNIKA OŚRODKA ZGODNIE Z ZAJMOWANYM STANOWISKIEM.</p>
<p>PRACOWNIK D/S REALIZACJI ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH</p>	<p>1. PRZYJMOWANIE WNIOSKÓW O ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ UDZIELANIE OSOBOM ZGŁASZAJĄCYM SIĘ PEŁNEJ INFORMACJI O PRZYSŁUGUJĄCYCH IM ŚWIADCZENIACH I DOSTĘPNYCH FORMACH POMOCY.</p> <p>2. PRZYGOTOWYWANIE I SPORZĄDZANIE DECYZJI W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.</p> <p>3. PROWADZENIE DOKUMENTACJI ZWIĄZANEJ Z PRYZNANYMI ŚWIADCZENIAMI RODZINNYMI.</p> <p>4. WPROWADZANIE DANYCH DOTYCZĄCYCH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH DO BAZY KOMPUTEROWEJ.</p> <p>5. PROWADZENIE KORESPONDENCJI W ZAKRESIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH ORAZ SKARG I WNIOSKÓW, A W SZCZEGÓLNOŚCI:</p> <p>A) PRZYJMOWANIE I REJESTROWANIE WNO SZONYCH PISM, ZAŻALEŃ, WYJAŚNIEŃ, ODWOŁAŃ,</p> <p>B) PROWADZENIE KORESPONDENCJI W SPRAWACH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH,</p> <p>C) NADZOROWANIE TERMINOWEGO I PRAWIDŁOWEGO WYSYŁANIA KORESPONDENCJI DOTYCZĄCEJ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH,</p> <p>D) PROWADZENIE REJESTRU DECYZJI PRYZNANYCH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.</p> <p>6. PROWADZENIE DOKUMENTACJI ZWIĄZANEJ Z ODWOŁANIAM OD DECYZJI ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.</p> <p>7. WYSTAWIANIE ZAŚWIADCZEŃ ODNOŚNIE UDZIELANYCH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.</p> <p>8. PRZYGOTOWYWANIE LIST WYPŁAT ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.</p> <p>9. OBSŁUGA PROGRAMÓW KOMPUTEROWYCH W ZAKRESIE POWIERZONYCH OBOWIĄZKÓW.</p> <p>10. SPORZĄDZANIE BILANSÓW POTRZEB I SPRAWOZDAWCZOŚCI W SPRAWACH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW I KARTY DUŻEJ RODZINY.</p> <p>11. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PRACOWNIKAMI OŚRODKA.</p> <p>12. ZASTĘPOWANIE INNYCH PRACOWNIKÓW OŚRODKA W RAZIE ICH NIEOBECNOŚCI, A W SZCZEGÓLNOŚCI PRACOWNIKA DS. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO ZGODNIE Z WYDANYM UPOWAŻNIENIEM WÓJTA GMINY TERESZPOL.</p> <p>13. ZACHOWANIE W TAJEMNICY INFORMACJE UZYSKANE W TOKU CZYNNOŚCI ZAWODOWYCH, TAKŻE PO USTANIU ZATRUDNIENIA, CHYBA ŻE DZIAŁA TO PRZECIWKO DOBRU OSOBY LUB RODZINY.</p>

	<p>14. WYKONYWANIE INNYCH POLECEŃ SŁUŻBOWYCH KIEROWNIKA OŚRODKA ZGODNIE Z ZAJMOWANYM STANOWISKIEM.</p> <p>15. PROWADZENIE DOKUMENTACJI, PRZYJMOWANIE WNIOSKÓW I WERYFIKOWANIE ZAŁĄCZONYCH DO WNIOSKÓW DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH PRYZNAWANIA I WYPŁATY ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, A TAKŻE PROWADZENIA W TYCH SPRAWACH POSTĘPOWAŃ</p> <p>16. PRZYJMOWANIE WNIOSKÓW I PROWADZENIE DOKUMENTACJI ORAZ WYDAWANIE KARTY DUŻEJ RODZINY.</p> <p>17. GROMADZENIE DOKUMENTACJI ORAZ PRZYGOTOWYWANIE DECYZJI W SPRAWACH UBEZPIECZEŃ OD ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ PIELĘGNACYJNYCH.</p>
<p>PRACOWNIK D/S REALIZACJI ŚWIADCZENIA WYCHOWAWC ZEGO</p>	<p>1. PRZYJMOWANIE WNIOSKÓW O ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE ORAZ UDZIELANIE OSOBOM ZGŁASZAJĄCYM SIĘ PEŁNEJ INFORMACJI O PRZYSŁUGUJĄCYCH IM ŚWIADCZENIACH I DOSTĘPNYCH FORMACH POMOCY.</p> <p>2. PRZYGOTOWYWANIE I SPORZĄDZANIE DECYZJI W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO.</p> <p>3. PROWADZENIE DOKUMENTACJI ZWIĄZANEJ Z PRYZNAWANIEM ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO.</p> <p>4. WPROWADZANIE DANYCH DOTYCZĄCYCH ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO DO BAZY KOMPUTEROWEJ.</p> <p>5. PROWADZENIE KORESPONDENCJI W ZAKRESIE ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO ORAZ SKARG I WNIOSKÓW, A W SZCZEGÓLNOŚCI:</p> <p>A) PRZYJMOWANIE I REJESTROWANIE WNOŚZONYCH PISM, ZAŻALEŃ, WYJAŚNIEŃ, ODWOŁAŃ, B) PROWADZENIE KORESPONDENCJI W SPRAWACH ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO, C) NADZOROWANIE TERMINOWEGO I PRAWIDŁOWEGO WYSYŁANIA KORESPONDENCJI DOTYCZĄCEJ ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO, D) PROWADZENIE REJESTRU DECYZJI PRYZNANYCH ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO.</p> <p>6. PROWADZENIE DOKUMENTACJI ZWIĄZANEJ Z ODWOŁANIAMI OD DECYZJI ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO</p> <p>7. PRZYGOTOWYWANIE LIST WYPŁAT ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO.</p> <p>9. OBSŁUGA PROGRAMÓW KOMPUTEROWYCH W ZAKRESIE POWIERZONYCH OBOWIĄZKÓW.</p> <p>10. SPORZĄDZANIE BILANSÓW POTRZEB I SPRAWOZDAWCZOŚCI W SPRAWACH ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO.</p> <p>11. WSPÓŁPRACA Z INNYMI PRACOWNIKAMI OŚRODKA.</p> <p>12. ZASTĘPOWANIE INNYCH PRACOWNIKÓW OŚRODKA W RAZIE ICH NIEOBECNOŚCI.</p> <p>13. ZACHOWANIE W TAJEMNICY INFORMACJI UZYSKANYCH W TOKU CZYNNOŚCI ZAWODOWYCH, TAKŻE PO USTANIU ZATRUDNIENIA, CHYBA ŻE DZIAŁA TO PRZECIWKO DOBRU OSOBY LUB RODZINY.</p> <p>14. ZASTĘPOWANIE PRACOWNIKA DS. OBSŁUGI ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH ZGODNIE Z WYDANYM UPOWAŻNIENIEM WÓJTA GMINY TERESZPOL.</p> <p>15. WYKONYWANIE INNYCH POLECEŃ SŁUŻBOWYCH KIEROWNIKA OŚRODKA ZGODNIE Z ZAJMOWANYM STANOWISKIEM.</p>
<p>PRACOWNIKA REALIZUJĄCY ZADANIA Z ZAKRESU FUNDUSZU ALIMENTACYJN EGO</p>	<p>1) PROWADZENIE POSTĘPOWANIA W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO;</p> <p>2) USTALANIE UPRAWNIEŃ DO ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO;</p> <p>3) KOORDYNACJA REALIZACJI ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO;</p> <p>4) PRZYGOTOWYWANIE PROJEKTÓW DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH Z ZAKRESU PRYZNAWANYCH ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH;</p> <p>5) PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH;</p> <p>6) PROWADZENIE POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH;</p> <p>7) NALEŻNE ROZLICZANIE DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH Z PODZIAŁEM WYNIKAJĄCYM ZGODNIE Z PRZEPISEM USTAWY;</p> <p>8) PROWADZENIE REJESTRÓW SKŁADANYCH WNIOSKÓW ORAZ WYDAWANYCH DECYZJI;</p> <p>9) PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ W SPRAWACH WNIESIONYCH ODWOŁAŃ;</p>

	10) SPORZĄDZANIE STATYSTYCZNYCH ZESTAWIENÍ WYDAWANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH ORAZ PRZYGOTOWANIE DO FINANSOWEJ REALIZACJI.
PRACOWNIK REALIZUJĄCY ZADANIA DOTYCZĄCE STYPENDIÓW SZKOLNYCH I	1) PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH UDZIELANIA POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW; 2) USTALANIE UPRAWNIEŃ DO ŚWIADCZEŃ DLA UCZNIÓW ZGODNIE Z REGULAMINEM UDZIELANIA POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE GMINY TERESZPOL; 3) PRZYGOTOWYWANIE PROJEKTÓW DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH Z ZAKRESU PRYZNAWANYCH STYPENDIÓW I ZASIŁKÓW; 4) PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ W SPRAWACH WNIESIONYCH ODWOŁAŃ; 5) SPORZĄDZANIE STATYSTYCZNYCH ZESTAWIENÍ WYDAWANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH ORAZ PRZYGOTOWANIE DO FINANSOWEJ REALIZACJI; 6) SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAWCZOŚCI Z ZAKRESU REALIZOWANYCH ZADAŃ.
OPIEKUNKA DOMOWA	1. POMOC W ZASPOKAJANIU CODZIENNYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH PODOPIECZNYCH: - UTRZYMYWANIE CZYSTOŚCI W POMIESZCZENIACH OSOBY WYMAGAJĄCEJ OPIEKI, - PRZYGOTOWYWANIE POSIŁKÓW, - ROBIENIE ZAKUPÓW, - PRANIE, - PALENIE W PIECU, PRZYNOSZENIE OPAŁU. 2. ZAŁATWIANIE SPRAW URZĘDOWYCH PODOPIECZNYCH. 3. POMOC W UTRZYMANIU HIGIENY OSOBISTEJ PODOPIECZNEGO. 4. PODTRZYMYWANIE PSYCHOFIZYCZNEJ KONDYCJI OSOBY WYMAGAJĄCEJ OPIEKI: - ZAMAWIANIE WIZYT LEKARSKICH, - PODTRZYMYWANIE INDYWIDUALNYCH ZAINTERESOWAŃ, - GODNE TRAKTOWANIE, - ORGANIZOWANIE SPACERÓW, 5. UŁATWIENIE PODOPIECZNEMU KONTAKTU ZE ŚRODOWISKIEM. 6. INNE ZADANIA OKREŚLONE W ZAKRESIE CZYNNOŚCI PRACOWNIKA. 7. WYKONYWANIE INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH PRZEZ KIEROWNIKA OŚRODKA ZGODNIE Z ZAJMOWANYM STANOWISKIEM. 8. W RAZIE ZGONU PODOPIECZNEGO OPIEKUNKA ZOBOWIĄZANA JEST DO WEZWANIA SĄSIADA, LEKARZA, POWIADOMIENIE KIEROWNIKA LUB OSOBY GO ZASTĘPUJĄCEJ O ZAISTNIAŁEJ SYTUACJI. 9. POWIADAMIANIE KIEROWNIKA LUB OSOBY GO ZASTĘPUJĄCEJ O SWOJEJ NIEZDOLNOŚCI DO PRACY LUB INNEJ NIEUSPRAWIEDLIWIONEJ NIEOBECNOŚCI ORAZ W MIARĘ MOŻLIWOŚCI ZABEZPIECZENIA PODSTAWOWYCH POTRZEB PODOPIECZNYCH KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG OPIEKUŃCZYCH.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Działania GOPS w Tereszpolu w 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 16. Działania podejmowane przez GOPS w Tereszpolu w 2015 roku.

DZIAŁANIE	OPIS DZIAŁANIA
WYPOCZYNEK LETNI	W 2015 ROKU W RAMACH WYPOCZYNEKU LETNIEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, TUTEJSZY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ OTRZYMAŁ Z POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W BIŁGORAJU 5 KARTY KOLONIJNE DLA DZIECI Z TERENU GMINY TERESZPOL DO MIEJSCOWOŚCI WISŁA.
ENERGETYCZNY TORNISTER 2015	W RAMACH POROZUMIENIA O WSPÓŁPRACY Z PGE DYSTRYBUCJA SPÓŁKA AKCYJNA ODDZIAŁ ZAMOŚĆ GOPS POZYSKAŁ 25 PLECAKÓW Z WYPOSAŻENIEM SZKOLNYM DLA 25 UCZNIÓW W WIEKU 7-9 LAT Z TERENU GMINY. PRZEKAZANIE PLECAKÓW ODBYŁO SIĘ W ZAMOŚCIU W MIEJSCU, GDZIE DZIECI MOGŁY SIĘ POBAWIĆ I DOSTAŁY POCZĘSTUNEK ORAZ KARNETY, KTÓRE MOGŁY WYKORZYSTAĆ W DOWOLNYM CZASIE. WYJAZD BYŁ ZORGANIZOWANY AUTOKAREM I BUSEM OPŁACONYMI PRZEZ GMINĘ TERESZPOL.
PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 - 2020 EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU POMOCY NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYM	GMINA TERESZPOL W 2015 ROKU PRZYSTĄPIŁA DO REALIZACJI ZADANIA Z ZAKRESU DYSTRYBUCJI ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH DO OSÓB NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYCH W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014 - 2020 EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU POMOCY NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYM. ORGANIZACJĄ PARTNERSKĄ O ZASIĘGU REGIONALNYM JEST FUNDACJA BANK ŻYWNOŚCI, Z SIEDZIBĄ UL. MŁYŃSKA 18 W LUBLINIE, Z KTÓREJ TO POZYSKUJEMY ARTYKUŁY ŻYWNOŚCIOWE. ORGANIZACJĄ O ZASIĘGU LOKALNYM JEST OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA Z SIEDZIBĄ UL. SZKOLNA W TERESZPOLU-ZAORENDZIE. WSZELKIE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z TYM PROGRAMEM KOORDYNUJĄ PRACOWNICY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TERESZPOLU-ZAORENDZIE. Z TEGO RODZAJU POMOCY ŻYWNOŚCIOWEJ SKORZYSTAŁO 425 OSÓB Z TERENU GMINY TERESZPOL. DLA OSÓB NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYCH GOPS PRZEKAZAŁ 31 969, 36 KG PRODUKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ 125 SKRZYNEK JABŁEK. W RAMACH TEGO PROGRAMU 28 WRZEŚNIA 2015 R. W REMIZIE STRAŻACKIEJ W TERESZPOLU-ZAORENDZIE ZOSTAŁY PRZEPROWADZONE DZIAŁANIA WSPÓŁTOWARZYSZĄCE, W KTÓRYCH WZIĘŁO UDZIAŁ 42 MIESZKAŃCÓW GMINY, KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY ŻYWNOŚCIOWEJ. BYŁY TO POKAZY KULINARNE POŁĄCZONE Z DEGUSTACJĄ PRZYGOTOWANYCH POTRAW PROWADZONE PRZEZ KUCHARZA (KAMIL KOZIOŁ). W SPOTKANIU BRAŁA RÓWNIEŻ UDZIAŁ P. EDYTA SZYMANIAK – DIETETYK, KTÓRA PRZYBLIŻYŁA UCZESTNIKOM SPOTKANIA ZASADY ZDROWEGO ŻYWIENIA. WIĘKSZOŚĆ UCZESTNIKÓW WZIĘŁA CZYNNY UDZIAŁ ZARÓWNO W DYSKUSJI JAK I W PRZYGOTOWANIU ZUPY Z DYNI. WSZYSCY UCZESTNICY SPOTKANIA BYLI BARDZO ZADOWOLENI, USŁYSZELI WIELE CENNYCH WSKAZÓWEK NA TEMAT ODPOWIEDNIEJ DIETY ORAZ ZDROWEGO STYLU ŻYCIA. SPOTKANIE TO BYŁO JEDNĄ Z FORM AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW GMINY. RÓWNIEŻ W RAMACH EMBARGA GOPS POZYSKAŁ PRAWIE 1000 SKRZYNEK JABŁEK, KTÓRE ZOSTAŁY ROZPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY.
POMOC ŚWIĄTECZNA	DLA JEDNEJ RODZINY, W KTÓREJ MATKA SAMOTNIE WYCHOWUJE DZIECI DARCYŃCA PRZEKAZAŁ NIEZBĘDNE PRODUKTY ŻYWNOŚCIOWE NA OKRES ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Do problemów GOPS w Tereszpolu zaliczają się:

- ✓ brak pomieszczenia na archiwum,
- ✓ brak mieszkań chronionych,
- ✓ braki kadrowe dotyczące zatrudnienia asystenta rodziny,
- ✓ brak pomieszczenia, w którym przechowywana byłaby żywność pozyskana z Lubelskiego Banku Żywności

3.5.7. Działalność organizacji społecznych i aktywność mieszkańców

Na terenie gminy działają 2 znaczące organizacje pozarządowe:

- ✓ **Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Krok za Krokiem w Zamościu Koło Terenowe w Biłgoraju.** Celem stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównania szans osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, umożliwienia wielopłaszczyznowych form edukacji, rehabilitacji prowadzącej do pełnej aktywności życiowej, zawodowej i społecznej oraz obywatelskiej.
- ✓ **Stowarzyszenie Gminny Klub Sportowy Orzeł Terespol** z siedzibą w Tereszpolu-Zaorendzie. Celem stowarzyszenia jest popularyzacja sportu wyczynowego i masowego w środowisku wiejskim, w dyscyplinie sportowej piłka nożna z możliwością rozszerzenia na inne dyscypliny. Ponadto Klub Organizuje obozy sportowo-szkoleniowe dla członków stowarzyszenia i osób nie będących członkami stowarzyszenia oraz imprez i zawodów sportowych.

3.5.8. Zasoby mieszkaniowe

Sytuacja mieszkaniowa to jeden z bardzo istotnych czynników świadczących o rozwoju gospodarczym i społecznym gminy. Zgodnie z najnowszymi danymi BDL GUS na ten temat w 2015 roku w gminie Terespol znajdowały się 1 174 budynki mieszkalne oraz 1 213 mieszkań. Zarówno liczba budynków, jak i mieszkań zwiększa się regularnie od 2011 roku. Wzrasta również ich przeciętna powierzchnia.

Tabela 17. Zasoby mieszkaniowe w latach 2011-2015.

	2011	2012	2013	2014	2015
IŁOŚĆ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH	1 151	1 157	1 162	1 167	1 174
IŁOŚĆ MIESZKAŃ	1 189	1 196	1 201	1 206	1 213
PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA 1 MIESZKANIA W M ²	84,8	85,1	85,3	85,4	85,7
PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA NA 1 OSOBĘ W M ²	25,3	25,5	25,8	26	26,5
IŁOŚĆ MIESZKAŃ NA 1 000 MIESZKAŃCÓW	298,4	299,7	302,5	304,6	308,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Podczas analizy sytuacji mieszkaniowej w gminie konieczna jest ocena stanu jakości mieszkań, a głównie wyposażenia ich w różnego rodzaju instalacje. Jak wynika z poniższej tabeli, pomimo tego że od 2006 roku zaobserwować można znaczną poprawę, wciąż nie wszystkie mieszkania są wyposażone w podstawowe urządzenia techniczno-sanitarne.

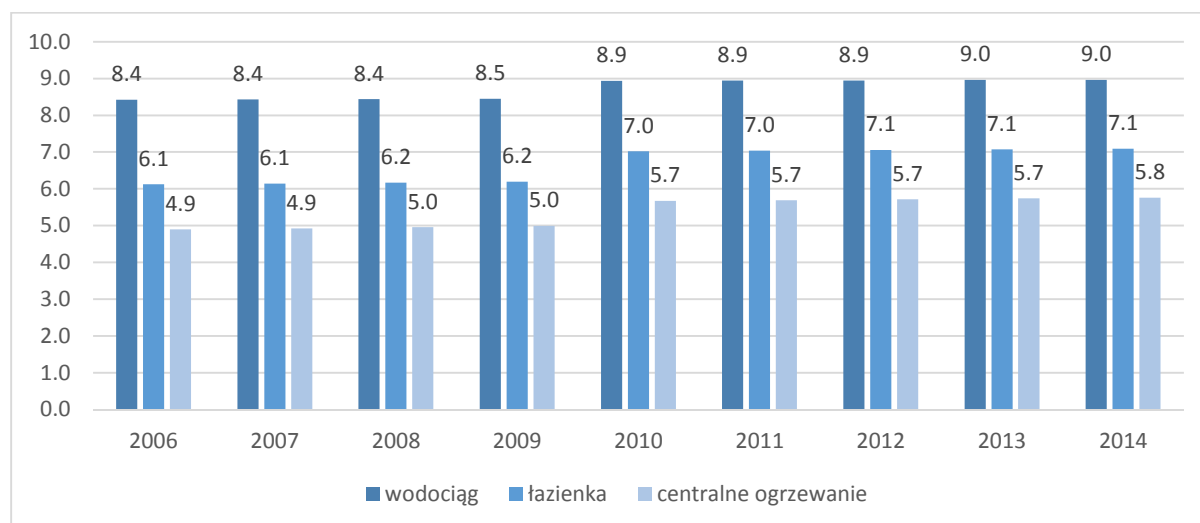
Tabela 18. Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2006-2014.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
WODOCIĄG	961	967	974	982	1057	1063	1070	1076	1081
USTĘP SPŁUKIWANY	671	677	684	692	876	882	889	895	900
ŁAZIENKA	699	705	712	720	831	837	844	850	855
CENTRALNE OGRZEWANIE	559	565	572	580	671	677	684	690	695
GAZ SIECIOWY	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zgodnie z najnowszymi danymi GUS w 2014 roku w wodociąg wyposażonych było 89,6% mieszkań, w łazienkę 70,9% a w centralne ogrzewanie 57,6%.

Wykres 21. Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2006-2014 w ujęciu %.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

4. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w gminie

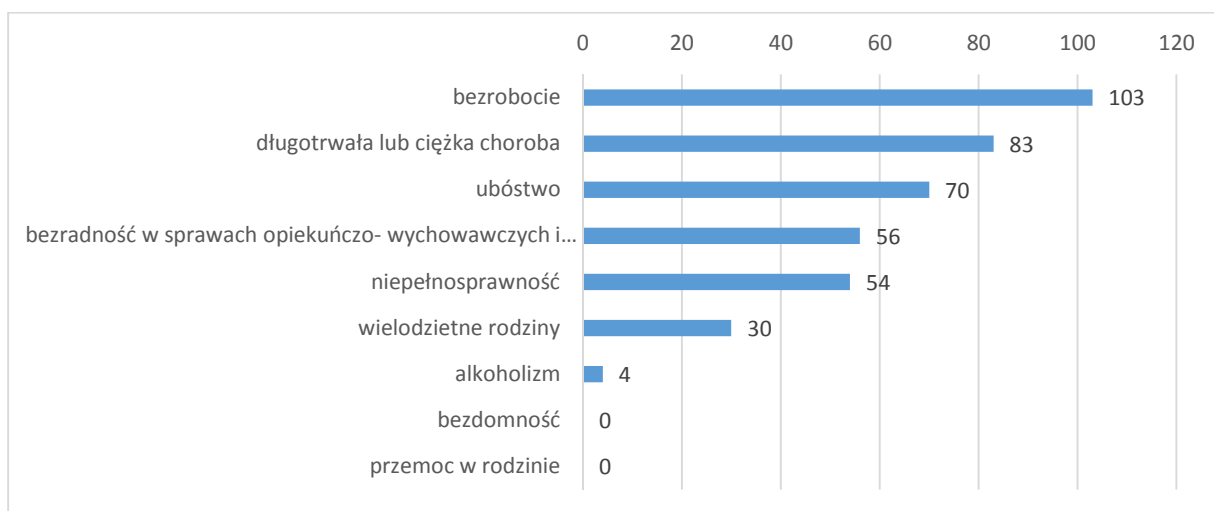
W tym rozdziale poddane analizie zostaną statystyki dotyczące problemów społecznych, występujących w gminie Terespol.

Do najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej w 2015 roku zaliczają się:

- ✓ **Bezrobocie (103 rodziny)**
- ✓ **Długotrwała lub ciężka choroba (83 rodziny)**
- ✓ **Ubóstwo (70 rodzin)**

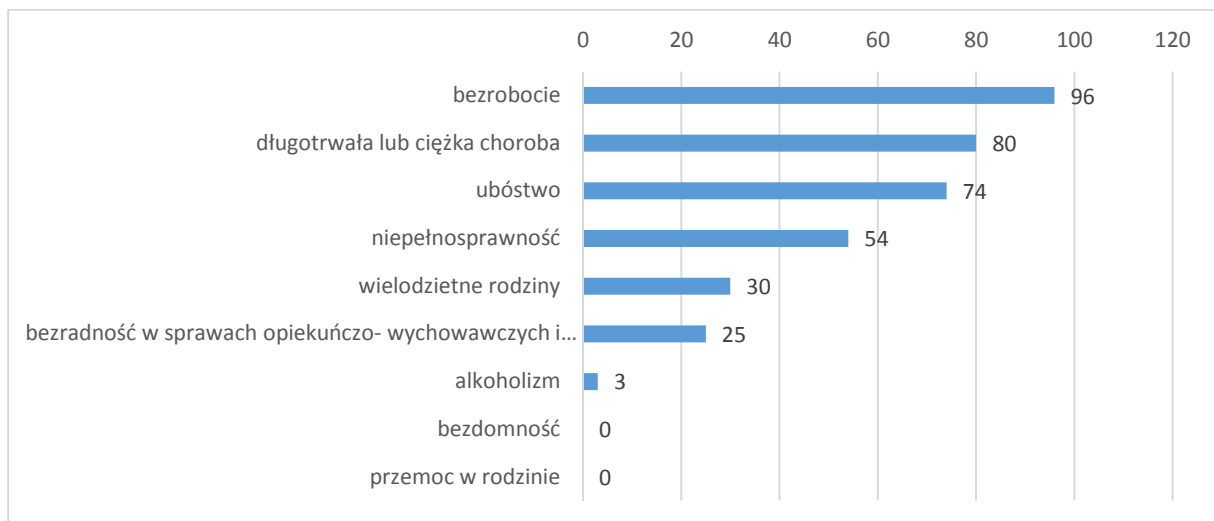
Wykres 22. Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy GOPS w roku 2015 (wg. liczby rodzin dotkniętych problemem).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Poniższy wykres przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w roku 2015.

Wykres 23. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach.

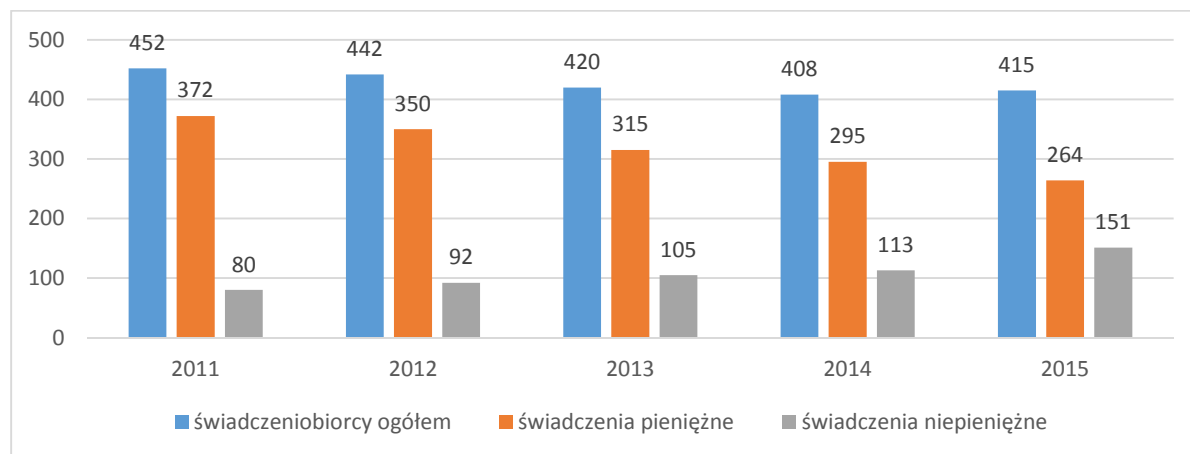

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Liczba świadczeniobiorców GOPS w Tereszpolu wahała się w latach 2011-2015. W 2015 roku wyniosła 415 osób, z czego 264 osoby korzystały ze świadczeń pieniężnych a 151 z niepieniężnych. Tym samym świadczenia pieniężne stanowiły 63,6% ogółu świadczeń. Ogólnie w omawianym okresie (2011-2015) liczba świadczeniobiorców zmniejszyła się o 37 osób (8,2%).

Wykres 24. Świadczenia ogółem, świadczenia pieniężne, niepieniężne w latach 2011-2015.

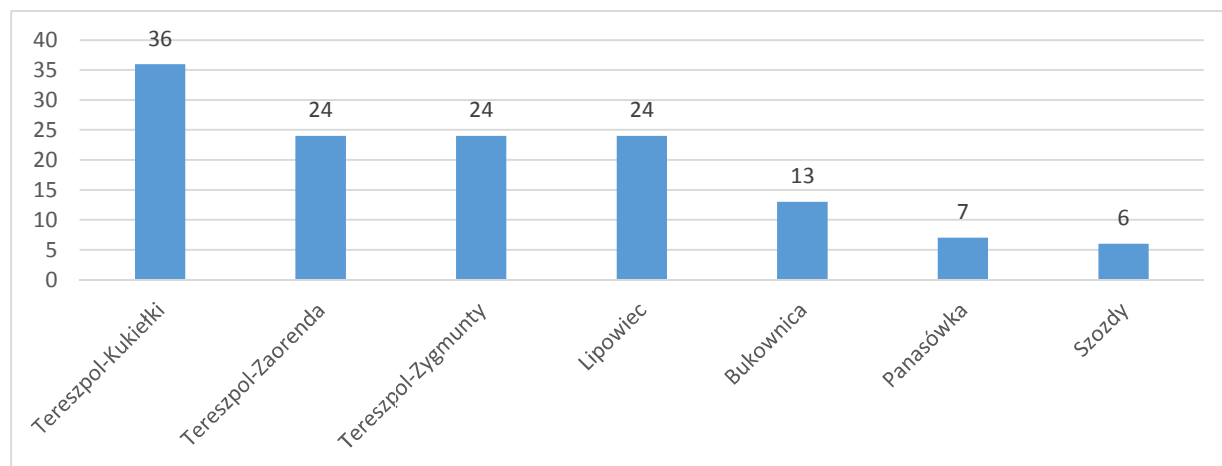

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Największa liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku zamieszkiwała miejscowości: Terespol-Kukielki (36), Terespol-Zaorenda (24), Terespol-Zygmunt (24) oraz Lipowiec (24).

Wykres 25. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem w miejscowościach gminy Terespol.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Poniższa tabela zawiera zbiorcze dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach gminy Tereszpól.

Tabela 19. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2015 ROKU W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH										
MIEJSCOWOŚĆ	OGÓLEM	UBÓSTWO	BEZDOMNOŚĆ	BEZROBOCIE	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO	WIELODZIELNE RODZINY	PRZEMOC W RODZINIE	ALKOHOLIZM
TERESZPOL- ZAORENDA	24	15	0	20	10	14	9	7	0	1
TERESZPOL- KUKIEŁKI	36	14	0	26	17	25	13	8	0	0
TERESZPOL- ZYGMUNTY	24	12	0	17	7	10	13	6	0	2
LIPOWIEC	24	13	0	16	9	17	11	4	0	0
PANASÓWKA	7	3	0	7	3	4	2	0	0	0
SZOZDY	6	6	0	6	2	3	3	1	0	0
BUKOWNICA	13	7	0	11	6	10	5	4	0	1
RAZEM	134	70	0	103	54	83	56	30	0	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Tereszpól

Poniższa tabela zawiera zbiorcze dane dotyczące liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach gminy Terespol.

Tabela 20. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2015 ROKU W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH										
MIEJSCOWOŚĆ	OGÓŁEM	UBÓSTWO	BEZDOMNOŚĆ	BEZROBOCIE	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO	WIELODZIEDNE RODZINY	PRZEMOC W RODZINIE	ALKOHOLIZM
TERESZPOL- ZAORENDA	26	16	0	15	11	17	2	6	0	1
TERESZPOL- KUKIEŁKI	38	14	0	25	17	24	8	10	0	0
TERESZPOL- ZYGMUNTY	24	11	0	17	7	9	8	5	0	1
LIPOWIEC	26	14	0	16	8	15	4	4	0	0
PANASÓWKA	8	4	0	7	4	3	0	0	0	0
SZOZDY	7	7	0	5	3	2	1	1	0	0
BUKOWNICA	15	8	0	11	4	10	2	4	0	1
RAZEM	144	74	0	96	54	80	25	30	0	3

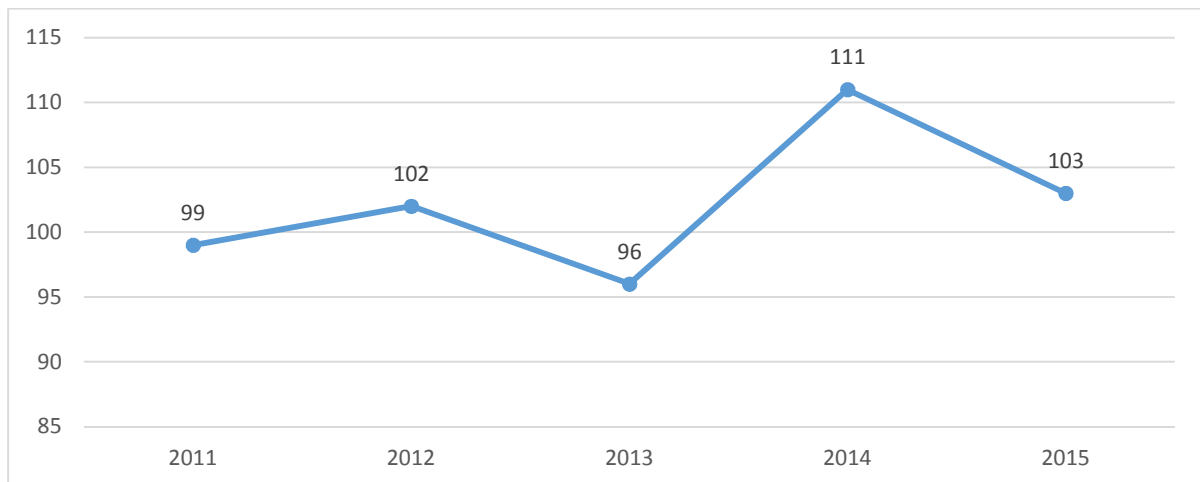
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

4.1. Bezrobocie

W 2015 roku na terenie gminy Tereszpól zarejestrowanych było 204 bezrobotnych (115 mężczyzn i 89 kobiet). Stanowili oni ponad 5% zarejestrowanych bezrobotnych z całego powiatu biłgorajskiego. Bezrobocie stanowi w gminie najczęstszy powód korzystania z pomocy społecznej. W 2015 roku z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia skorzystały 103 rodziny.

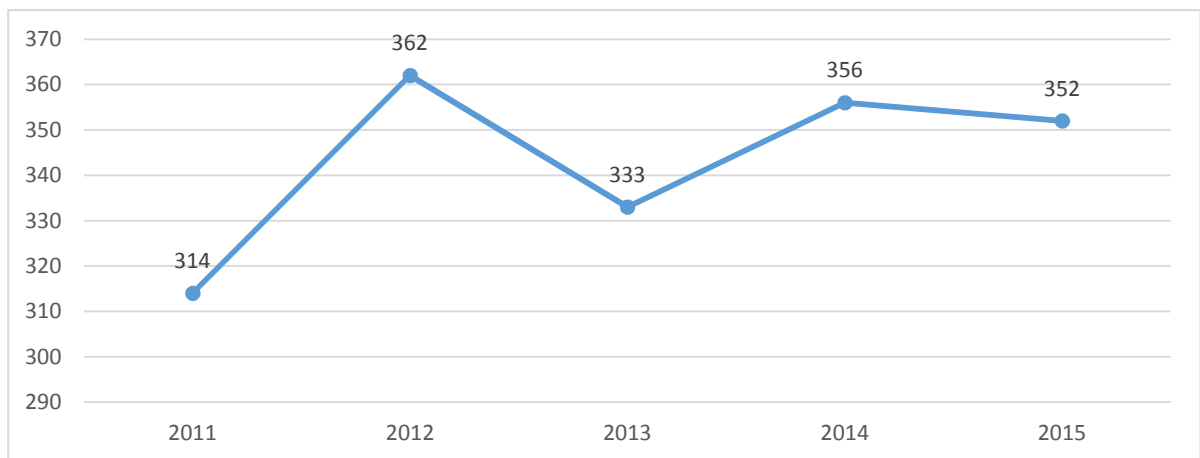
Wykres 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Tereszpól

Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej wahała się w latach 2011-2015. Ogółem w ciągu pięciu lat ich liczba wzrosła o 12,1%.

Wykres 27. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Tereszpól

Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS z tytułu bezrobocia zamieszkiwało w sołectwach: **Tereszpól-Kukielki** (26- 25,2% ogółu korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu rodzin w gminie), **Tereszpól-Zaorenda** (20- 19,4%) oraz **Tereszpól-Zygmunty** (17- 16,5%).

Tabela 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia.

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU BEZROBOCIA					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	14	16	12	18	20
TERESZPOL-KUKIEŁKI	23	25	31	36	26
TERESZPOL-ZYGMUNTY	19	19	17	19	17
LIPOWIEC	18	17	13	14	16
PANASÓWKA	8	7	7	6	7
SZOZDY	9	9	9	10	6
BUKOWNICA	8	9	7	8	11
RAZEM	99	102	96	111	103

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Największa liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia występowała natomiast w sołectwach: Terespol-Kukiełki (93- 26,4% ogólnej liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu w gminie), Terespol-Zaorenda (26- 19%) oraz Lipowiec (55- 15,6%)

Tabela 22. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia.

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU BEZROBOCIA					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	58	69	49	66	67
TERESZPOL-KUKIEŁKI	62	78	103	102	93
TERESZPOL-ZYGMUNTY	57	62	49	58	54
LIPOWIEC	67	66	49	50	55
PANASÓWKA	25	23	22	18	22
SZOZDY	34	27	31	27	19
BUKOWNICA	11	37	30	35	42
RAZEM	314	362	333	356	352

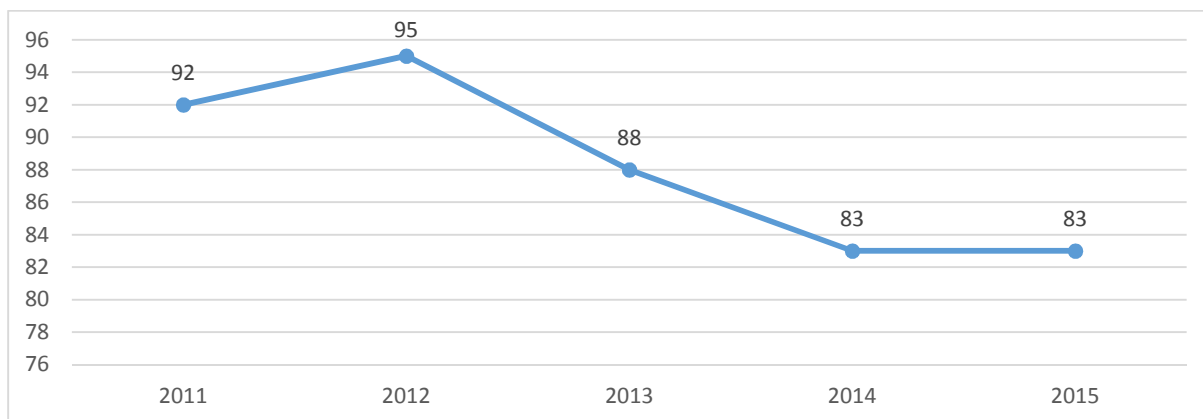
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

4.2. Długotrwała lub ciężka choroba

Długotrwała choroba oznacza utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie w pełni sprawnego funkcjonowania w środowisku ze względu na stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy. Ciężka, długotrwała choroba wiąże się z ponoszeniem wysokich kosztów leczenia, a tym samym z trudnościami finansowymi i materialnymi długotrwale chorych osób. Na terenie gminy Terespol z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w roku 2015 skorzystały 83 rodziny. W ciągu 5 lat (2011-2015) liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tego tytułu spadła o 9,8%.

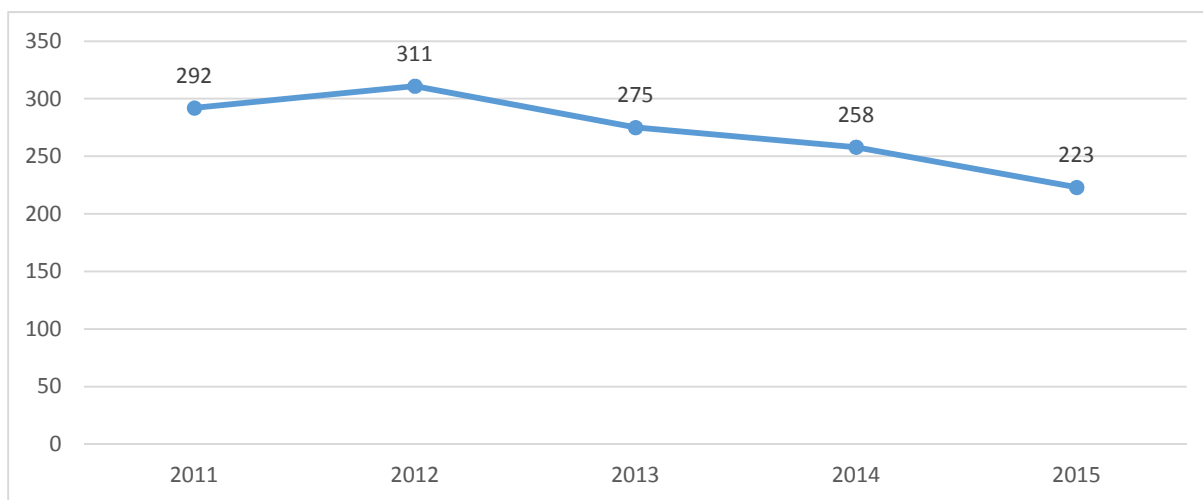
Wykres 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. W 2015 roku w rodzinach tych było 223 osoby (o 23,6% mniej niż w 2011).

Wykres 29. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby zamieszkiwało w sołectwach: **Terespol-Kukielki** (25- 30,1%

ogółu korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu rodzin w gminie), **Lipowiec** (17- 20,5%), **Tereszpol-Zaorenda** (14- 16,9%).

Tabela 23. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL- ZAORENDA	14	15	11	17	14
TERESZPOL- KUKIEŁKI	25	25	27	24	25
TERESZPOL- ZYGMENTY	15	19	17	14	10
LIPOWIEC	16	14	14	12	17
PANASÓWKA	7	6	5	4	4
SZOZDY	6	5	4	3	3
BUKOWNICA	9	11	10	9	10
RAZEM	92	95	88	83	83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Największa liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby występowała natomiast w sołectwach: Tereszpol-Kukiełki (78- 35% ogólnej liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu w gminie), Lipowiec (43- 19,3%) Tereszpol-Zaorenda (38- 17%).

Tabela 24. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL- ZAORENDA	38	57	36	56	38
TERESZPOL- KUKIEŁKI	96	87	97	85	78
TERESZPOL- ZYGMENTY	35	52	42	29	19
LIPOWIEC	56	45	39	37	43
PANASÓWKA	21	17	16	13	11
SZOZDY	13	13	11	6	5
BUKOWNICA	33	40	34	32	29
RAZEM	292	311	275	258	223

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

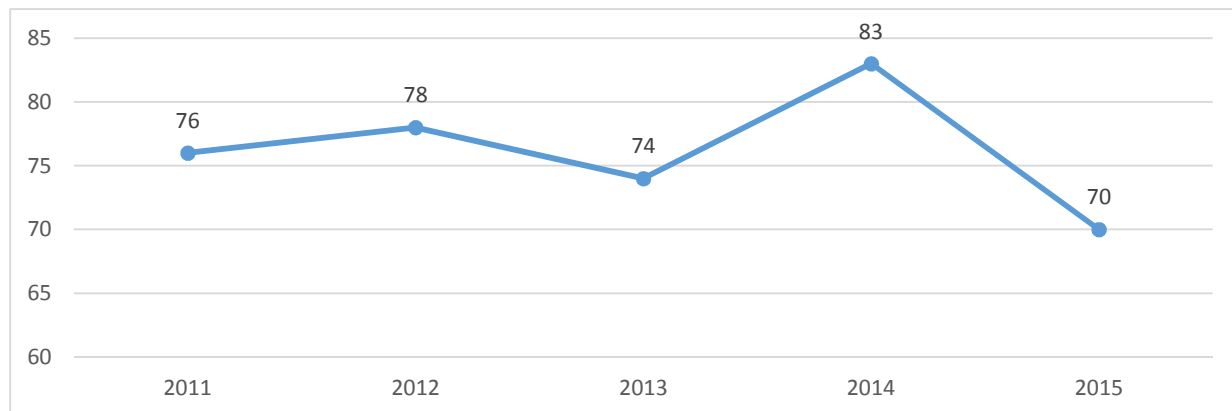

4.3. Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z trzech najczęstszych powodów przyznawania pomocy i wsparcia w gminie Terespol. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015 roku wahała się. W 2015 roku liczba rodzin dotkniętych problemem ubóstwa wynosiła 70, czyli o 6 (7,9%) mniej niż w roku 2011.

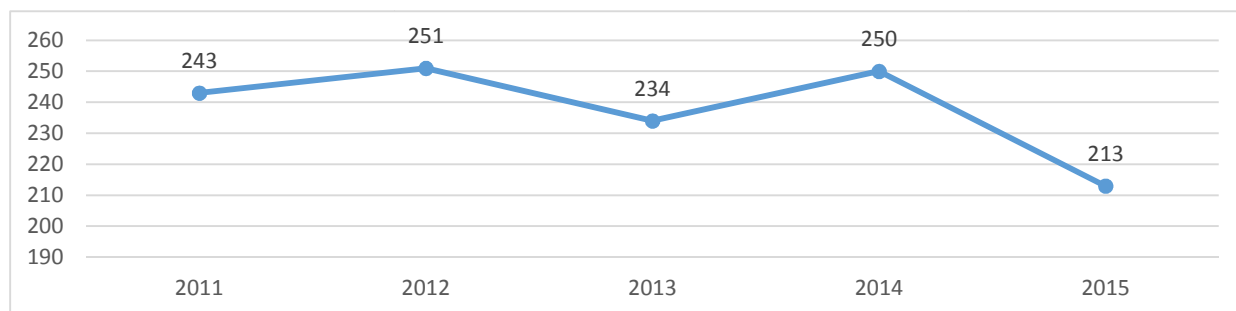
Wykres 30. Liczba rodzin z terenu Gminy korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

W rodzinach korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w 2015 roku było łącznie 213 osób.

Wykres 31. Liczba osób w rodzinach z terenu Gminy korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Najwięcej rodzin korzystających w 2015 roku z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa zamieszkiwało w sołectwach: **Terespol-Zaorenda** (15- 21,4% ogółu rodzin dotkniętych problemem ubóstwa), **Terespol-Kukietki** (14- 20%) oraz **Lipowiec** (13- 18,6%).

Wykres 32. Liczba rodzin z terenu Gminy korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015.

LICZBA RODZIN					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	9	7	8	14	15
TERESZPOL-KUKIEŁKI	21	22	23	21	14
TERESZPOL-ZYGMUNTY	14	14	15	20	12
LIPOWIEC	13	14	9	11	13
PANASÓWKA	4	5	4	2	3
SZOZDY	7	8	8	9	6
BUKOWNICA	8	8	7	6	7
RAZEM	76	78	74	83	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Największa liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa występowała natomiast w sołectwach: Terespol-Kukiełki (48- 22,5% ogólnej liczby osób w rodzinach dotkniętych ubóstwem), Terespol-Zaorenda (46- 21,6%) oraz Terespol-Zygmunty (34- 16%)

Tabela 25. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015 w miejscowościach gminy Terespol.

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY Z TYTUŁU UBÓSTWA					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	38	33	31	46	46
TERESZPOL-KUKIEŁKI	59	65	77	67	48
TERESZPOL-ZYGMUNTY	38	39	39	57	34
LIPOWIEC	47	50	28	31	33
PANASÓWKA	8	11	9	3	7
SZOZDY	25	25	25	22	19
BUKOWNICA	28	28	25	24	26
RAZEM	243	251	234	250	213

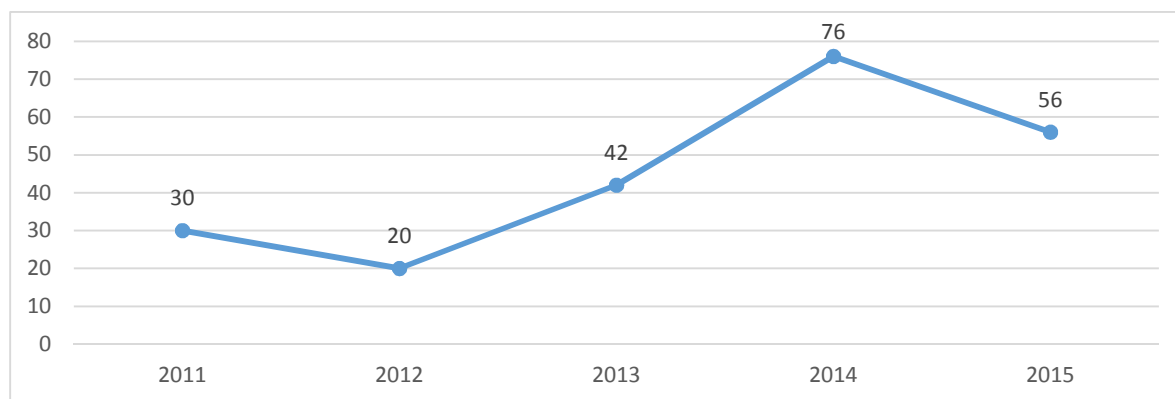
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

4.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Najczęściej bezradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, przestępczość młodocianych, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się najczęściej niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym oraz szkolnym. U dzieci i młodzieży często pojawiają się zachowania buntownicze, agresywne, konfliktowe, łamanie panujących obyczajów, norm, wartości i przepisów prawa. W gminie Terespol w 2015 roku z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego skorzystało 56 rodzin. Było to o 20 mniej niż w roku poprzednim. Ogółem na przestrzeni lat 2011-2015 liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu wzrosła o 87%.

Wykres 33. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

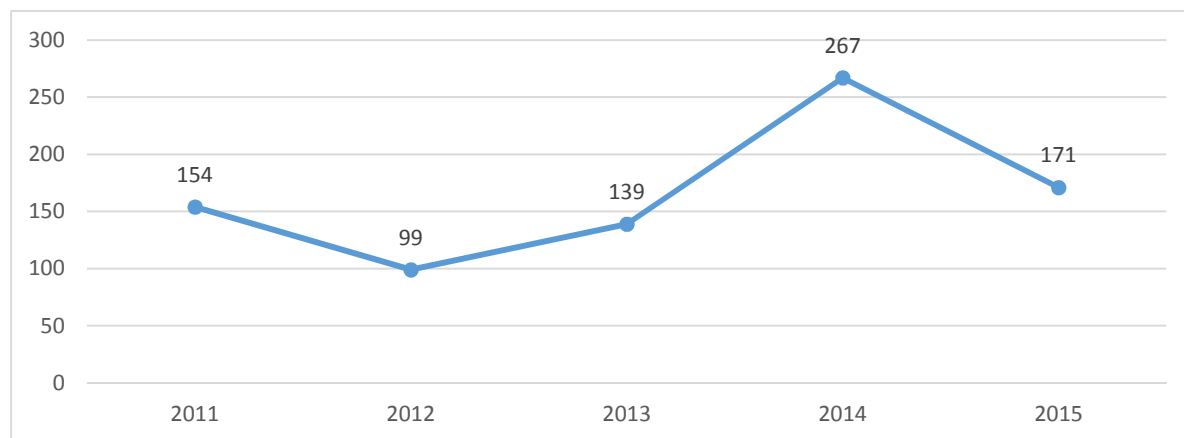

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Liczba osób w tych rodzinach w 2015 roku wyniosła 171. Było to aż o 96 mniej niż w roku poprzednim.

Wykres 34. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zamieszkiwało w sołectwach: **Tereszpol-Zygmunt** (13- 23,2% ogółu korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu rodzin w gminie), **Tereszpol-Kukiełki** (13- 23,2%), **Lipowiec** (11- 19,6%).

Tabela 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	5	2	2	14	9
TERESZPOL-KUKIEŁKI	10	5	16	21	13
TERESZPOL-ZYGMUNTY	3	4	9	17	13
LIPOWIEC	3	3	7	10	11
PANASÓWKA	1	1	2	1	2
SZOZDY	4	2	4	5	3
BUKOWNICA	4	3	2	8	5
RAZEM	30	20	42	76	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Największa liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego występowała natomiast w sołectwach: Terespol-Kukiełki (48- 28,1% ogólnej liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu w gminie), Terespol-Zygmunt (35- 20,5%) Terespol-Zaorenda (32- 18,7%).

Tabela 27. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	26	14	8	56	32
TERESZPOL-KUKIEŁKI	44	24	48	75	48
TERESZPOL-ZYGMUNTY	15	19	30	51	35
LIPOWIEC	19	13	27	38	27
PANASÓWKA	1	4	5	1	3
SZOZDY	26	12	13	13	9
BUKOWNICA	23	13	8	33	17
RAZEM	154	99	139	267	171

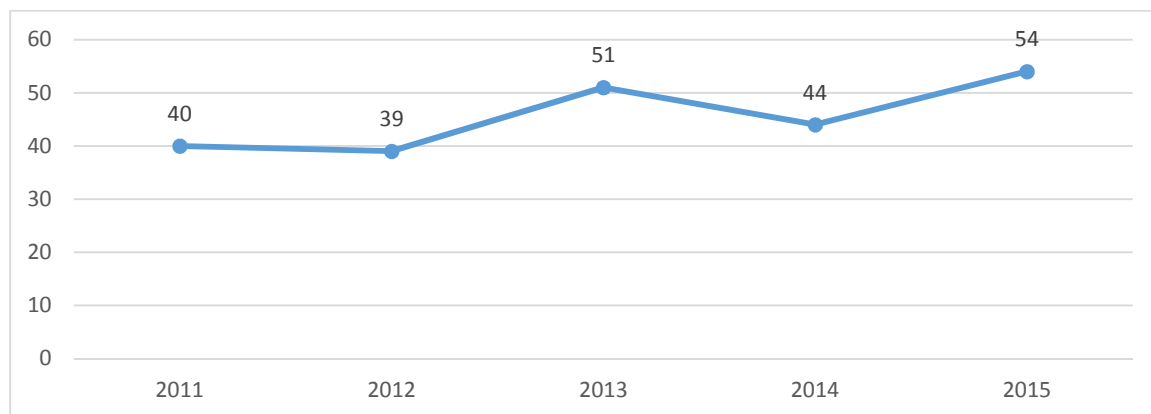
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

4.5. Niepełnosprawność

Osoby niepełnosprawne określa się w polskim prawie jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności w latach 2011-2015 ulegała wahaniom. W roku 2015 było ich o 14 więcej (o 35%) niż w 2011 roku.

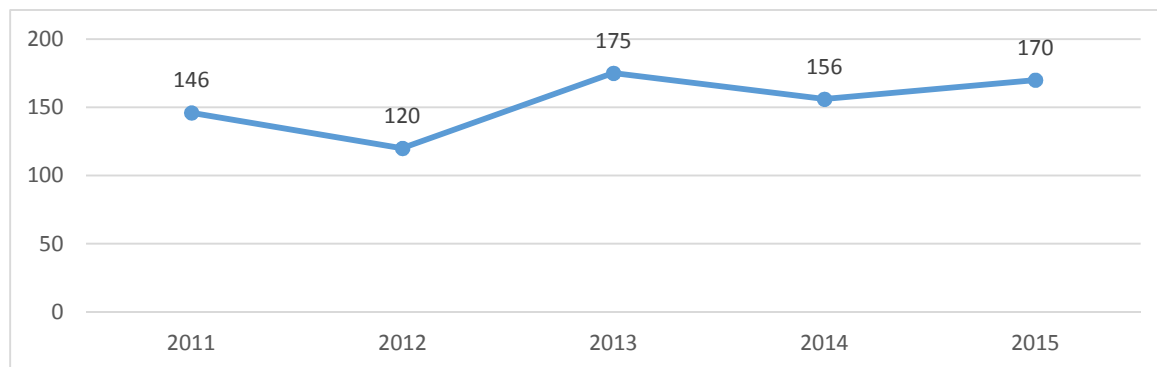
Wykres 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

W rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności w 2015 było 170 osób.

Wykres 36. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Najwięcej rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności w roku 2015 pochodziło z sołectw: **Terespol-Kukielki** (17- 31,5% ogółu rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności), **Terespol Zaorenda** (10- 18,5%) oraz **Lipowiec** (9- 16,7%).

Tabela 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL- ZAORENDA	6	6	7	8	10
TERESZPOL- KUKIEŁKI	16	15	17	13	17
TERESZPOL- ZYGMUNTY	4	7	10	8	7
LIPOWIEC	8	6	7	7	9
PANASÓWKA	5	4	3	2	3
SZOZDY	0	0	1	1	2
BUKOWNICA	1	1	6	5	6
RAZEM	40	39	51	44	54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Największa liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności występowała natomiast w sołectwach: Terespol-Kukiełki (67- 39,4% ogólnej liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu w gminie), Terespol-Zaorenda (29- 17,1%) oraz Lipowiec (26- 15,3%).

Tabela 29. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL- ZAORENDA	22	27	24	28	29
TERESZPOL- KUKIEŁKI	68	64	74	58	67
TERESZPOL- ZYGMUNTY	8	1	27	15	15
LIPOWIEC	29	17	18	24	26
PANASÓWKA	14	10	8	6	10
SZOZDY	0	0	4	4	4
BUKOWNICA	5	1	20	21	19
RAZEM	146	120	175	156	170

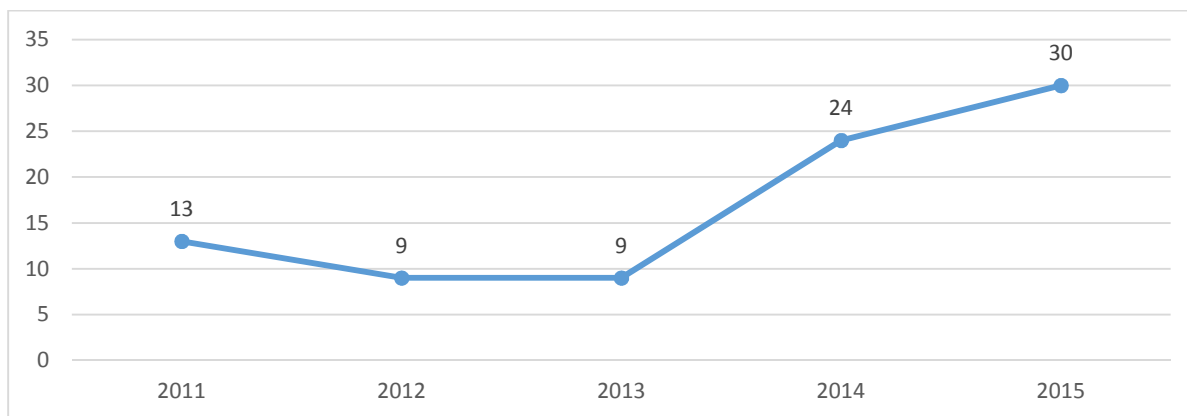
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

4.6. Wielodzietność

Zgodnie z polskim prawem rodziny wielodzietne to rodziny wychowujące co najmniej troje dzieci. Z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności w 2015 roku skorzystało 30 rodzin. Było to ponad dwukrotnie więcej niż w 2011 roku (o 130,8%).

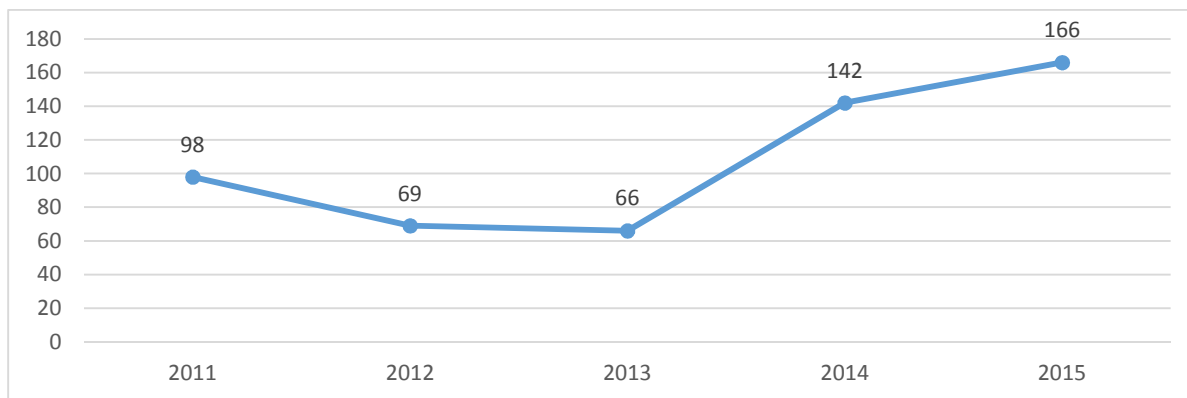
Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

W omawianym okresie wzrosła również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności. W 2015 roku ich liczba wyniosła 166.

Wykres 38. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Najwięcej rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności roku 2015 pochodziło z sołectw: **Tereszpol-Kukiełki** (8- 26,7% ogółu rodzin korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu), **Tereszpol Zaorenda** (7- 23,3%) oraz **Tereszpol-Zygmunt** (6- 20%).

Tabela 30. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU WIELODZIEDNOŚCI					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	2	1	2	7	7
TERESZPOL-KUKIEŁKI	2	3	3	6	8
TERESZPOL-ZYGMUNTY	2	2	1	3	6
LIPOWIEC	1	1	1	5	4
PANASÓWKA	0	0	0	0	0
SZOZDY	3	1	1	1	1
BUKOWNICA	3	1	1	2	4
RAZEM	13	9	9	24	30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Największa liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tytułu wielodzietności występowała natomiast w sołectwach: Tereszpol-Kukiełki (51- 30,7% ogólnej liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tego tytułu w gminie), Tereszpol-Zaorenda (36- 21,7%) oraz Tereszpol-Zygmunt (26- 17,5%).

Tabela 31. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU WIELODZIEDNOŚCI					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	16	8	13	36	36
TERESZPOL-KUKIEŁKI	19	26	26	42	51
TERESZPOL-ZYGMUNTY	13	12	5	15	29
LIPOWIEC	7	6	6	29	22
PANASÓWKA	0	0	0	0	0
SZOZDY	25	11	10	9	7
BUKOWNICA	18	6	6	11	21
RAZEM	98	69	66	142	166

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

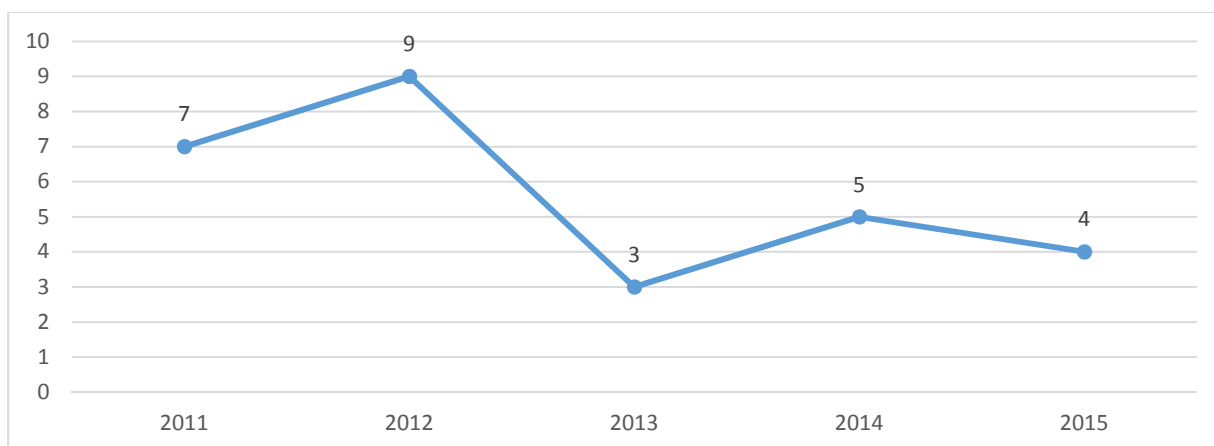
4.7. Alkoholizm

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Do czynników sprzyjających popadaniu w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia. Zgodnie z ICD-10 (Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych) ostateczne rozpoznanie uzależnienia od alkoholu wymaga stwierdzenia występowania co najmniej trzech z wymienionych poniżej objawów przez jakiś czas w okresie poprzedzającego roku.

- a) Silna potrzeba lub przymus picia alkoholu.
- b) Trudności w kontrolowaniu rozpoczęcia lub zakończenia picia lub ilości wypijanego alkoholu.
- c) Wystąpienie zespołu abstynencyjnego po odstawieniu lub zmniejszeniu dawki alkoholu, przejawiające się charakterystycznymi objawami alkoholowego zespołu abstynencyjnego lub przyjmowaniem tej samej (lub bardzo podobnej substancji) w celu zmniejszenia nasilenia lub uniknięcia objawów zespołu abstynencyjnego.
- d) Objawy tolerancji, takiej jak zwiększanie dawki alkoholu w celu uzyskania efektów, które początkowo były wywołane przez dawki niższe (dobry przykład stanowią osoby uzależnione od alkoholu, które są w stanie wypić ilość alkoholu, jaka u osób nie przyzwyczajonych mogłaby spowodować utratę przytomności lub śmierć).
- e) Narastające zaniedbywanie innych przyjemności lub zainteresowań z powodu picia alkoholu; zwiększona ilość czasu poświęcona zdobywaniu alkoholu, jego piciu lub odzyskiwaniu równowagi po wypiciu alkoholu.
- f) Kontynuowanie picia pomimo oczywistych dowodów na występowanie szkodliwych następstw, takich jak uszkodzenie wątroby na skutek intensywnego picia lub obniżenie nastroju następujące po okresach picia dużych ilości alkoholu. Należy dołożyć starań w celu ustalenia, czy osoba pijąca jest lub można się spodziewać, że będzie, świadoma natury swojego picia i zakresu jego szkodliwych skutków.

Z pomocy GOPS w Tereszpolu z tytułu alkoholizmu w 2015 roku skorzystały 4 rodziny.

Wykres 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu

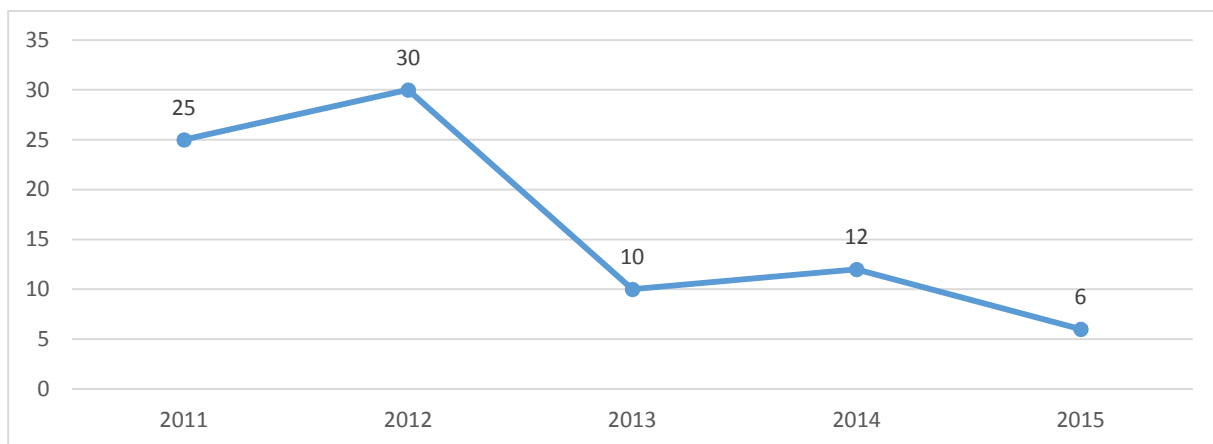

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

W rodzinach tych było w 2015 roku łącznie 6 osób.

Wykres 40. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Rodziny korzystające z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu w 2015 zamieszkiwały sołectwa: **Tereszpol-Zygmunt** (2 rodziny), **Tereszpol-Zaorenda** (1 rodzina), **Bukownica** (1 rodzina).

Tabela 32. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU ALKOHOLOWIZMU					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	3	4	1	2	1
TERESZPOL-KUKIEŁKI	2	2	0	0	0
TERESZPOL-ZYGMUNTY	2	2	1	1	2
LIPOWIEC	0	0	0	0	0
PANASÓWKA	0	0	0	0	0
SZOZDY	0	0	0	1	0
BUKOWNICA	0	1	1	1	1
RAZEM	7	9	3	5	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu w latach 2011-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU ALKOHOLIZMU					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL- ZAORENDA	15	19	4	5	1
TERESZPOL- KUKIEŁKI	3	3	0	0	0
TERESZPOL- ZYGMUNTY	7	7	4	4	3
LIPOWIEC	0	0	0	0	0
PANASÓWKA	0	0	0	0	0
SZOZDY	0	0	0	1	0
BUKOWNICA	0	1	2	2	2
RAZEM	25	30	10	12	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

4.8. Przemoc w rodzinie

Przemoc domowa (przemoc w rodzinie) jest definiowana jako zjawisko społeczne zachodzące, gdy członek rodziny, mąż, żona lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, dziadków, teściów itp., używając przewagi fizycznej, gróźb, szantażu, w celu zranienia moralnie lub fizycznie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- ✓ Jest intencjonalna- jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- ✓ Siły są nierównomierne- w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.
- ✓ Narusza prawa i dobra osobiste- sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
- ✓ Powoduje cierpienie i ból- Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

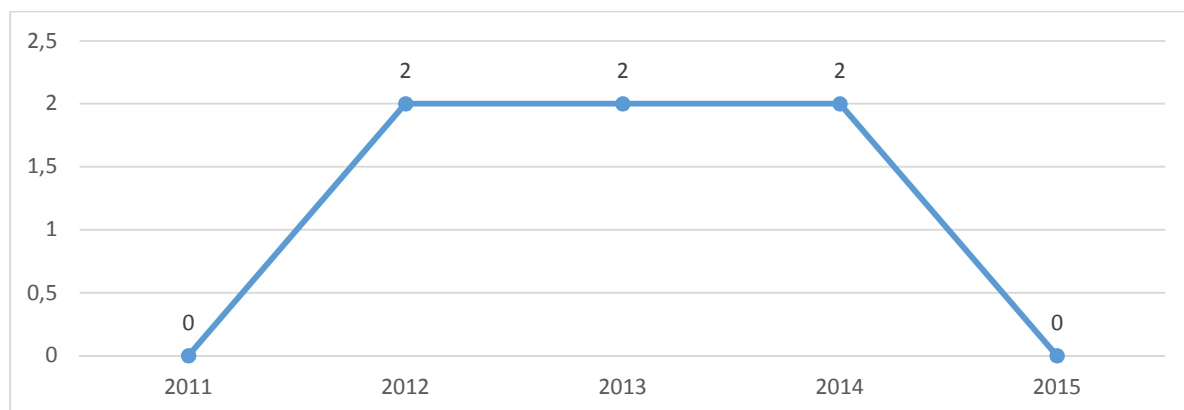
Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby

na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W 2015 roku żadna z rodzin w gminie Terespol nie korzystała z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie. Nie wyklucza to jednak możliwości jej istnienia na terenie gminy. Oznacza jedynie, że żadna z osób dotkniętych przemocą nie jest świadczeniobiorcą GOPS. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie w latach 2011-2015.

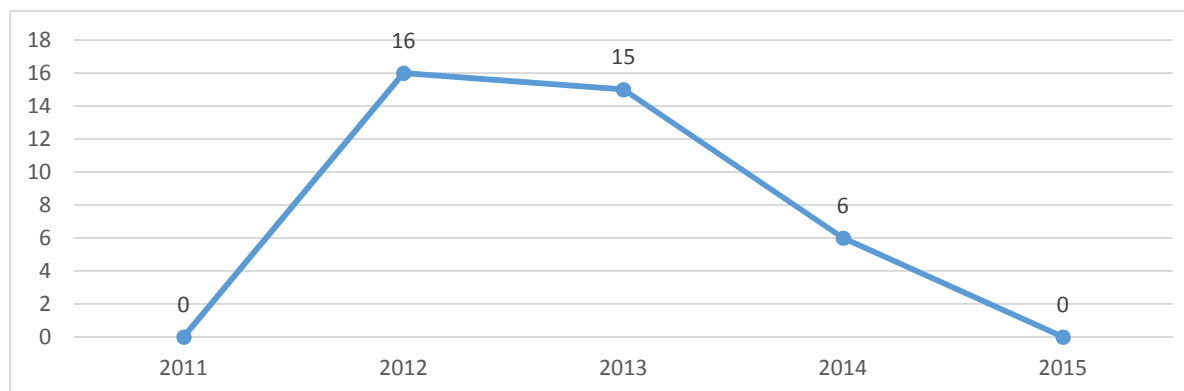
Wykres 41. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie w latach 2011-2015.

Wykres 42. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie w latach 2011-2015 w poszczególnych sołectwach.

Tabela 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU PRZEMOCY W RODZINIE					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	0	1	1	1	0
TERESZPOL-KUKIEŁKI	0	0	0	0	0
TERESZPOL-ZYGMUNTY	0	0	0	1	0
LIPOWIEC	0	0	0	0	0
PANASÓWKA	0	0	0	0	0
SZOZDY	0	1	1	0	0
BUKOWNICA	0	0	0	0	0
RAZEM	0	2	2	2	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie w latach 2011-2015 w poszczególnych sołectwach gminy Terespol.

Tabela 35. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie

LICZBA OSÓB W RODZINACH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GOPS Z TYTUŁU PRZEMOCY W RODZINIE					
	2011	2012	2013	2014	2015
TERESZPOL-ZAORENDA	0	5	5	5	0
TERESZPOL-KUKIEŁKI	0	0	0	0	0
TERESZPOL-ZYGMUNTY	0	0	0	1	0
LIPOWIEC	0	0	0	0	0
PANASÓWKA	0	0	0	0	0
SZOZDY	0	11	10	0	0
BUKOWNICA	0	0	0	0	0
RAZEM	0	16	15	6	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Terespol

4.9. Inne problemy społeczne

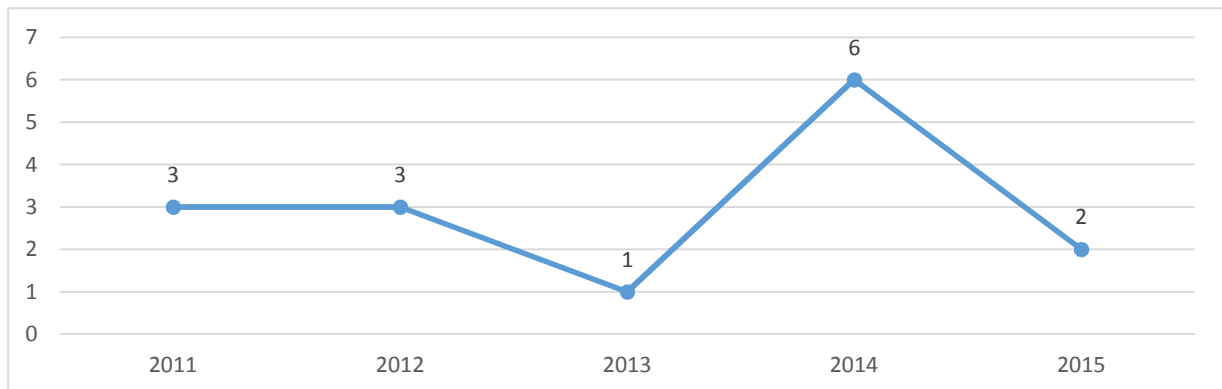
4.9.1. Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładów karnych

Przestępczość jest definiowana jako zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej. Przestępczość jest zjawiskiem społecznym. Charakteryzuje się następującymi cechami:

- ✓ stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego,
- ✓ wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu ludności.

Liczbę osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego przedstawia poniższy wykres. W 2015 roku udzielono tego typu pomocy 2 osobom.

Wykres 43. Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2011-2015 w gminie Teresopol.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Teresopol

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest oparta na prostym schemacie klasyfikacji: wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję gminy dzieli się na:

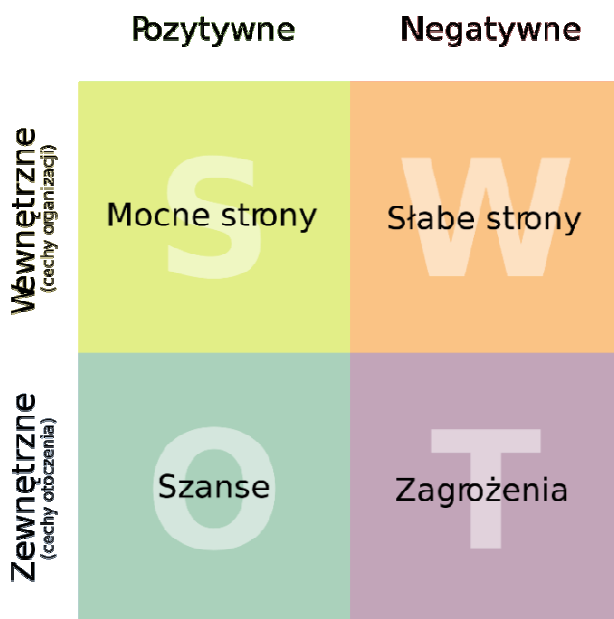
- ✓ zewnętrzne w stosunku do gminy,
- ✓ mające charakter uwarunkowań wewnętrznych, wywierające zarówno negatywny jak i pozytywny wpływ na gminę.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają kategorie czynników:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (S)
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (W)
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (O)
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (T).

Rysunek 3. Klasyfikacja czynników wpływających na pozycje strategiczną gminy w metodzie SWOT.

Analiza SWOT

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Analiza_SWOT#/media/File:SWOT_pl.svg

Metoda SWOT polega na identyfikacji przedstawionych czterech grup czynników, opisanu ich wpływu na rozwój gminy, a także możliwości osłabiania lub wzmocnienia siły ich oddziaływania. Wzajemne powiązanie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami pozwala na określenie pozycji strategicznej w analizie SWOT/TOWS lub analizie M-M. W analizie SWOT nie jest konieczne systematyczne wyodrębnianie i opisywanie wszystkich czynników, ale przede wszystkim zidentyfikowanie czynników kluczowych, które mogą mieć

decydujący wpływ na przyszłość gminy lub zastosowanie innych narzędzi do badania jednostki samorządowej i otoczenia.¹

Przedmiotowa analiza SWOT jest podsumowaniem mocnych i słabych stron gminy Terespol wynikających z uwarunkowań wewnętrznych oraz szans i zagrożeń zdeterminowanych w dużej mierze przez czynniki zewnętrzne. Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju gminy wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansową, współpracy gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą. Uwarunkowania te analizowano w kategoriach silnych i słabych stron. Analiza potencjału i barier rozwojowych gminy obejmuje również uwarunkowania zewnętrzne określające potencjalne szanse i zagrożenia w rozwoju.

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ KORZYSTNA STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW (ODSETEK OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM WYNOŚĄCY 63,28%) ✓ ZMNIEJSZAJĄCA SIĘ LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ (O 8,2% W LATACH 2011-2015) ✓ PRĘŻNIE FUNKCJONUJĄCY GOPS W TERESZPOLU (PROWADZĄCY LICZNE DZIAŁANIA NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ) ✓ MOŻLIWOŚĆ SKORZYSTANIA Z NIEODPŁATNEJ POMOCYPRAWNEJ DLA MIESZKAŃCÓW GMINY TERESZPOL (DYŻURY RADCY PRAWNEGO W GMINIE) ✓ WYSOKIE BEZPIECZEŃSTWO NA TERENIE GMINY – NISKA PRZESTĘPCZOŚĆ ✓ DOBRZE DZIAŁAJĄCE OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE ✓ ORGANIZACJA IMPREZ CYKLICZNYCH (DOŻYŃKI, FESTYNY) ✓ DOBRY STAN INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ I TECHNICZNEJ NA TERENIE GMINY ✓ DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY ORGANIZACJE POZARZĄDOWE 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ NIEKORZYSTNE TRENDY DEMOGRAFICZNE (UJEMNE SALDO MIGRACJI, UJEMNY PRZYRÓST NATURALNY) ✓ MALEJĄCA LICZBA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJALNYCH ✓ UTRUDNIONY DOSTĘP DO USŁUG PUBLICZNYCH WYŻSZEGO RZĘDU. ✓ UTRZYMUJĄCA SIĘ, WYSOKA LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMINY ✓ WYSTĘPOWANIE W DUŻYM NASILENIU ZJAWISKA BEZROBOCIA I UBÓSTWA (NAJCZĘSTSZE POWODY KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE) ✓ BRAK MIESZKAŃ CHRONIONYCH, ✓ BRAKI KADROWE W GOPS W TERESZPOLU (DOTYCZĄCE ZATRUDNIENIA ASYSTENTA RODZINY) ✓ BRAK POMIESZCZEŃ, W KTÓRYM PRZECHOWYWANA BYŁABY ŻYWNOŚĆ POZYSKANA Z LUBELSKIEGO BANKU ŻYWNOŚCI ✓ BRAK DOSTĘPNOŚCI DO BEZPŁATNEJ PORADY PSYCHOLOGA/ TERAPEUTY ✓ OGRANICZONY DOSTĘP DO SPECJALISTYCZNYCH USŁUG MEDYCZNYCH (FUNKCJONOWANIE TYLKO JEDNEGO, NIEPUBLICZNEGO OŚRODKA ZDROWIA) ✓ BRAK OŚRODKA REHABILITACJI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, STARSZYCH ✓ SŁABO ROZWINIĘTE DORADZTWO ZAWODOWE

1 T. Imiela, *Próba oceny pozycji strategicznej i koncepcja strategii dla dużej elektrowni na przykładzie elektrowni Bełchatów II. Rozdział IV: Metody analizy strategicznej, jako narzędzia oceny i formułowania strategii*, Łódź 2000, s. 173-174.

		✓ BRAK PODMIOTÓW
	SZANSE	ZAGROŻENIA
ZEWNETRZNE	<ul style="list-style-type: none">✓ MOŻLIWOŚĆ POZYSKIWANIA ŚRODKÓW Z UNII EUROPEJSKIEJ DLA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH✓ USTAWICZNE SZKOLENIA PRACOWNIKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ✓ SKUTECZNA ANALIZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH WYWOŁUJĄCYCH OKREŚLONE PROBLEMY SPOŁECZNE✓ PROSPOŁECZNA POLITYKA PAŃSTWA✓ POTENCJAŁ POWSTAWANIA NOWYCH MIEJSC PRACY- AKTYWNA POLITYKA PODATKOWA GMINY, STWARZAJĄCA PREFERENCJE DLA OSÓB TWORZĄCYCH NOWE MIEJSCA PRACY; ROZWÓJ TURYSTYKI, W TYM BAZY NOCLEGOWEJ I GASTRONOMICZNEJ , WZROST ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY)✓ PODNOSZENIE KWALIFIKACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH✓ UPOWSZECHNIANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA	<ul style="list-style-type: none">✓ SILNA KONKURENCJA W PRZYCIĄGANIU INWESTORÓW ZEWNĘTRZNYCH ZE STRONY INNYCH GMIN WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO✓ ODPŁYW LUDZI MŁODYCH I DOBRZE WYKSZTAŁCONYCH DO WIĘKSZYCH AGLOMERACJI MIEJSKICH✓ CHOROBY CYWILIZACYJNE, PRZEJMOWANIE PRZEZ MŁODZIEŻ ZŁYCH NAWYKÓW✓ ZANIKANIE WIĘZI RODZINNYCH I SĄSIEDZKICH✓ NIEWYSTARCZAJĄCY DOSTĘP DO SŁUŻBY ZDROWIA – SZCZEGÓLNIIE SPECJALISTYCZNEJ✓ SCHEMATYCZNE FUNKCJONOWANIE URZĘDÓW PRACY - NASTAWIENIE NA REALIZACJĘ PROCEDUR ZAMIAST REALNĄ POMOC AKTYWNYM OSOBOM BEZROBOTNYM✓ SPOŁECZNE PRYZWOLENIE NA SPRZEDAŻ ALKOHOLU, PAPIEROSÓW OSOBOM NIELETNIM ORAZ NIETRZEŻWYM, A TAKŻE NA SPOŻYWANIE ALKOHOLU W MIEJSCACH PUBLICZNYCH (NP. W SKLEPACH WIEJSKICH I ICH OTOCZENIU)✓ BRAK ODPOWIEDNICH ŚRODKÓW PRAWNYCH POZWALAJĄCYCH NA SKUTECZNE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH✓ ZUBOŻENIE SPOŁECZEŃSTWA, POWODUJĄCE PATOLOGIE SPOŁECZNE✓ ZMNIEJSZENIE SIĘ WYDATKÓW NA POMOC SPOŁECZNĄ

6. Misja i wizja Gminy Terespol w sferze społecznej

Misja stanowi nadrzędny cel rozwoju gminy Terespol, któremu podporządkowane są priorytetowe obszary jej rozwoju. Wskazując ogólny kierunek, w którym powinna rozwijać się społeczność lokalna, określa ona rolę władz samorządowych, środowisk i organizacji społecznych. Misja to syntetyczny opis sposobu postępowania w celu realizacji wizji gminy.

Rysunek 4. Misja gminy w sferze społecznej.

Misja

Misją gminy w sferze społecznej jest stwarzanie równych szans rozwoju dla wszystkich jej mieszkańców niezależnie od płci, wieku, poziomu sprawności intelektualnej lub motorycznej i doświadczanych problemów.

Źródło: Opracowanie własne

Wizja gminy przedstawia obraz przyszłego stanu gminy, stanowiący wyobrażenie pożądanej rzeczywistości lokalnej w perspektywie do 2023 roku. Stanowi syntetyczny opis dążeń i aspiracji społeczności lokalnej. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza gmina oraz wskazuje zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

Rysunek 5. Wizja gminy w sferze

Wizja

W 2023 gmina Terespol jest gminą przyjazną dla mieszkańców. Dzięki aktywizacji osób bezrobotnych, znacząco wzrosła przedsiębiorczość mieszkańców i liczba osób pozyskujących fundusze zewnętrzne dla swoich inicjatyw. Tym samym ograniczona została skala bezrobocia i ubóstwa na terenie gminy. Działania podjęte na rzecz rodzin sprawiają, że dobrze pełnią one swoje funkcje co ogranicza występowanie patologii społecznych. Podniesiona została również jakość życia osób niepełnosprawnych i starszych, które korzystają z dostosowanej do ich potrzeb infrastruktury i mają przestrzeń pozwalającą im na wzajemną integrację.

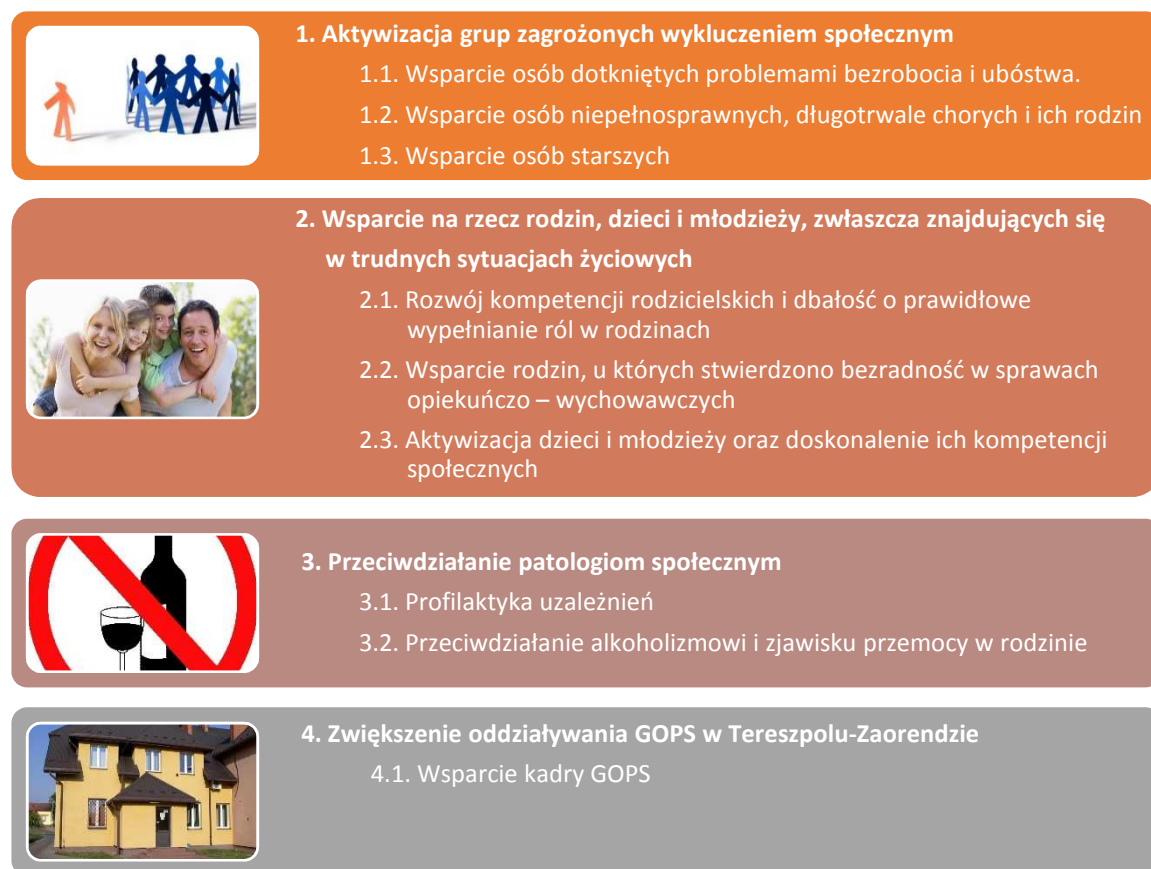

7. Cele strategiczne oraz cele operacyjne

W niniejszym rozdziale przedstawiono zestawienie celów strategicznych i operacyjnych oraz przypisanych im zadań, które gmina Terespol planuje podjąć w celu realizacji misji i wizji rozwoju. Zaprojektowane działania wynikają wprost z dokonanej w dokumencie diagnozy oraz analizy SWOT, które pozwoliły na uchwycenie obszarów deficytowych w rozwoju gminy. **Należy podkreślić, iż zaprezentowane zestawienie kierunków działań nie stanowi zamkniętego katalogu i będzie mogło być w każdej chwili uzupełniane o nowe elementy w zależności od potrzeb gminy, charakteru zewnętrznych konkursów oraz jej możliwości finansowych.**

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Terespol przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 6. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Terespol na lata 2016-2023.

Źródło: Opracowanie własne

1. Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

1.1. Wsparcie osób dotkniętych problemami bezrobocia i ubóstwa.

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	ORGANIZACJA SPOTKAŃ POŚWIĘCONYCH MOŻLIWOŚCIOMUZYSKANIA DOFINANSOWANIA NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE,	LICZBA ZORGANIZOWANYCH SPOTKAŃ
2	POPRAWA SYTUACJI MATERIALNEJ OSÓB UBOGICH POPRZEZ AKTYWIZACJĘ ZAWODOWĄ	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINIE; LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OPS Z TYTUŁU BEZROBOCIA I UBÓSTWA.
3	WSPARCIE TWORZENIA PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA UTWORZONYCH PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ
4	PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKU WYUCZONEJ BEZRADNOŚCI POPRZEZ AKTYWIZACJĘ I INTEGRACJĘ GRUP SPOŁECZNYCH, SZCZEGÓLNIE OSÓB POWYŻEJ 45 ROKU ŻYCIA	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 45 R. Ż.
5	WZROST INTEGRACJI SPOŁECZNEJ ORAZ POPRAWA DOSTĘPU DO RYNKU PRACY OSÓB WYKLUCZONYCH LUB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM POPURZEZ REALIZACJĘ KOMPLEKSOWYCH PROGRAMÓW AKTYWIZACJI ORAZ USŁUG REINTEGRACJI I REHABILITACJI SPOŁECZNO- ZAWODOWEJ.	GOPS	LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, KTÓRE UZYSKAŁY KWALIFIKACJE PO OPUSZCZENIU PROGRAMU.; 2. LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM POSZUKUJĄCYCH PRACY PO OPUSZCZENIU PROGRAMU.; 3. LICZBA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PRACUJĄCYCH PO OPUSZCZENIU PROGRAMU (ŁĄCZNIE Z PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK).

1.2. Wsparcie osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i ich rodzin

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	WSPARCIE TWORZENIA ŚRODOWISKOWYCH INSTYTUCJI AKTYWIZUJĄCYCH OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE,	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA POWSTAŁYCH PLACÓWEK AKTYWIZUJĄCYCH OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE
2	UTWORZENIE MIESZKAŃ CHRONIONYCH	URZĄD GMINY	LICZBA UTWORZONYCH MIESZKAŃ CHRONIONYCH
3	ORGANIZACJA SPOTKAŃ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH.	URZĄD GMINY, GOPS, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA ZORGANIZOWANYCH SPOTKAŃ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH
4	UDZIELENIE POMOCY RODZINOM OSÓB DOTKNIĘTYCH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ LUB DŁUGOTRWALĄ/CIEŻKĄ CHOROBA W PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU SPOŁECZNYM	URZĄD GMINY, GOPS, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM
5	LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH W MIEJSCU ZAMIESZKANIA I W MIEJSCACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA OBIEKTÓW W KTÓRYCH ZLIKWIDOWANO BARIERY ARCHITEKTONICZNE

1.3. Wsparcie osób starszych

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	WSPARCIE TWORZENIA DZIENNYCH I RODZINNYCH DOMÓW POMOCY DLA OSÓB STARSZYCH.	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA POWSTAŁYCH DZIENNYCH I RODZINNYCH DOMÓW POMOCY DLA OSÓB STARSZYCH.
2	PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB STARSZYCH POPRZEZ OBEJMOWANIE ICH DZIAŁANAMI INTEGRACYJNYMI I AKTYWIZUJĄCYMI	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	IŁOŚĆ ZORGANIZOWANYCH IMPREZ I DZIAŁAŃ INTEGRACYJNYCH LICZBA OSÓB OBJĘTYCH WSPARCIEM
3	WSPARCIE TWORZENIA/ FUNKCJONOWANIA OŚRODKÓW WSPARCIA, W TYM M. IN.: B) DZIENNYCH I RODZINNYCH DOMÓW POMOCY DLA OSÓB STARSZYCH.	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA FUNKCJONUJĄCYCH OŚRODKÓW WSPARCIA NA TERENIE GMINY

2. Wsparcie na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, zwłaszcza znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych

2.1 Rozwój kompetencji rodzicielskich i dbałość o prawidłowe wypełnianie ról w rodzinach

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	Tworzenie i realizacja programów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców i opiekunów.	Urząd Gminy i jego jednostki organizacyjne.; organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych programów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców i opiekunów
2	Organizacja wydarzeń, festynów skierowanych do rodzin, propagujących wartości rodzinne.	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych imprez
3	Rozwój poradnictwa specjalistycznego, zwłaszcza psychologicznego	Urząd Gminy i jego jednostki organizacyjne.; organizacje pozarządowe	Liczba udzielonych bezpłatnych porad psychologicznych

2.2. Wsparcie rodzin, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	Organizacja zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych w szkołach	Urząd Gminy i jego jednostki organizacyjne.; organizacje pozarządowe	Liczba dzieci objętych wsparciem
2	Organizacja czasu wolnego i wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży	Urząd Gminy i jego jednostki organizacyjne.; organizacje pozarządowe	Liczba dzieci objętych wsparciem
3	Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji i systemu poradnictwa	Urząd Gminy i jego jednostki organizacyjne.; organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych programów Liczba osób korzystających ze wsparcia.

2.3. Aktywizacja dzieci i młodzieży oraz doskonalenie ich kompetencji społecznych

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	ZAPEWNIENIE DZIECIOM I MŁODZIEŻY SZERSZEGO DOSTĘPU DO ALTERNATYWNYCH FORM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO – ZAJĘCIA ŚWIETLICOWE, KOŁA ZAINTERESOWAŃ,	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA I RODZAJ PROWADZONYCH ZAJĘĆ. LICZBA DZIECI I MŁODZIEŻY BIORĄCA UDZIAŁ W ZAJĘCIACH.
2	PROPAGOWANIE IDEI WOLONTARIATU WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY, KOŁA SAMOPOMOCOWE	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA WOLONTARIUSZY
3	ORGANIZOWANIE IMPREZ KULTURALNYCH, EDUKACYJNYCH I SPORTOWYCH	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA IMPREZ, LICZBA UCZESTNIKÓW

3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym

3.1. Profilaktyka uzależnień

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH W SZKOŁACH	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA UCZESTNIKÓW LICZBA GODZIN
2	SZKOLENIE NAUCZYCIELI, PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH, WYCHOWAWCÓW W KONTEKŚCIE PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA UCZESTNIKÓW SZKOLEŃ

3.2. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i zjawisku przemocy w rodzinie

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	ROZWÓJ PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO TJ. PSYCHOLOGICZNEGO I PRAWNICZEGO	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA UDZIELONYCH PORAD
2	PRZECIWDZIAŁANIE WYSTĘPOWANIU ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA PODJĘTYCH DZIAŁAŃ
3	WSPARCIE TWORZENIA GRUP SAMOPOMOCY.	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.; ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	LICZBA UTWORZONYCH GRUP SAMOPOMOCY

4. Zwiększenie oddziaływania GOPS w Tereszpolu-Zaorendzie

4.1. Wsparcie kadry GOPS

NR	ZADANIA	PODMIOT/Y WDRAŻAJĄCE	WSKAŹNIKI
1	ORGANIZACJA SZKOLEŃ I KURSÓW DLA PRACOWNIKÓW GOPS	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.	LICZBA PRACOWNIKÓW OBJĘTYCH SZKOLENIEM
2	UZUPEŁNIENIE BRAKÓW KADROWYCH GOPS W TERESZPOLU-ZAORENDZIE	URZĄD GMINY I JEGO JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE.	LICZBA PRACOWNIKÓW GOPS

8. Finansowanie działań

Głównymi źródłami finansowania strategii w okresie jej realizacji będą:

- ✓ Środki budżetu gminy Terespol
- ✓ Środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- ✓ Środki funduszy krajowych (PFRON);
- ✓ Środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).
- ✓ Innych dotacji, grantów i programów.

Za jeden z priorytetowych celów władz Gminy będzie pozyskiwanie środków z programów pomocowych. Środki te w pierwszej kolejności przeznaczone zostaną na finansowanie zadań wskazanych w strategii jako kluczowe, zarazem stanowiąc uzupełnienie wkładu własnego.

9. Komunikacja społeczna

Zarówno projekt dokumentu jak też informacje na temat jego realizacji będą przekazywane mieszkańcom:

- ✓ na sesjach Rady Gminy,
- ✓ na zebraniach wiejskich,
- ✓ w Biuletynie Informacji Publicznej,
- ✓ na tablicach ogłoszeniowych.

10. Monitoring i ocena realizacji strategii

System monitorowania jest ważnym instrumentem w procesie wdrażania strategii. Dane monitoringowe służą do oceny skuteczności realizowanych działań i pozwalają na bardziej efektywne wydatkowanie środków publicznych. Proces monitorowania umożliwia również ocenić postępy we wdrażaniu strategii, a także mobilizować władze i społeczność lokalną do większej aktywności na rzecz realizacji strategii. Głównymi elementami systemu monitoringu są:

- » instytucje odpowiedzialne za proces monitorowania wdrażania strategii,
- » przyjęty system raportowania z procesu monitorowania strategii,
- » zestaw wskaźników służących do oceny postępów we wdrażaniu strategii.

Instytucją odpowiedzialną za koordynację procesu monitorowania realizacji strategii będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Wójtem Gminy Terespol wraz z podlegającym mu Urzędem Gminy. Realizacja poszczególnych działań będzie przedstawiana w sprawozdaniach poszczególnych jednostek odpowiedzialnych za ich realizację, w tym w sprawozdaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Terespolu-Zaorendzie przedkładanym corocznie Radzie Gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Wójtem i Radą Gminy, na podstawie przedstawionego raportu i zawartych w nim wniosków oraz rekomendacji dokonają śródkresowej oceny stanu wdrażania strategii, a także zaproponują ewentualne zmiany skorygowania jej treści.

Przyjęty zestaw wskaźników zakłada monitorowanie strategii na poziomie poszczególnych działań strategicznych.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

11. Spis wykresów, tabel, rysunków.

Tabela 1. Zgodność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	4
Tabela 2. Liczba ludności w miejscowościach gminy Terespol w latach 2011-2015.	7
Tabela 3. Ruch naturalny w gminie Terespol w latach 2006-2015.	10
Tabela 4. Podział przedsiębiorstw wg sekcji działalności gospodarczej w gminie Terespol.....	13
Tabela 5. Struktura branżowa podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Terespol.....	13
Tabela 6. Struktura gruntów w gminie.....	14
Tabela 7. Szkoły podstawowe i gimnazja- dane ogólne.....	17
Tabela 8. Wydatki na oświatę ponoszone przez gminę Terespol w latach 2009-2015.	20
Tabela 9. Zestawienie dot. powiększonego księgozbioru w 2014 r.	22
Tabela 10. Struktura czytelników Biblioteki w Terespolu w podziale na wiek i wykonywane zajęcie.....	23
Tabela 11. Wypożyczenia książek z Biblioteki w 2014 r.	23
Tabela 12. Rodzaje popełnianych przestępstw wraz z odsetkiem przestępstw wykrytych.	25
Tabela 13. Umożnienia postępowań w latach 2013-2015.....	27
Tabela 14. Wykroczenia wg kategorii w latach 2013-2015.....	28
Tabela 15. Zakresy obowiązków poszczególnych pracowników GOPS Terespol.....	31
Tabela 16. Działania podejmowane przez GOPS w Terespolu w 2015 roku.....	36
Tabela 17. Zasoby mieszkaniowe w latach 2011-2015.	38
Tabela 18. Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2006-2014.	38
Tabela 19. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach	42
Tabela 20. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach	43
Tabela 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia.....	45
Tabela 22. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia.....	45
Tabela 23. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby	47
Tabela 24. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby	47
Tabela 25. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015 w miejscowościach gminy Terespol.....	49
Tabela 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	51
Tabela 27. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.....	52
Tabela 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności	54
Tabela 29. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności	54
Tabela 30. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności.....	56
Tabela 31. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności.....	56

Tabela 32. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu	58
Tabela 33. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu	59
Tabela 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie	61
Tabela 35. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie	61
Wykres 1. Liczba ludności w gminie Terespol w latach 2011-2015.....	7
Wykres 2. Struktura ludności na przełomie lat 2011-2015 w gminie Terespol	8
Wykres 3. Udział ludności wg. ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2015 w ujęciu procentowym.....	8
Wykres 4. Udział ludności wg. ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2015 w ujęciu procentowym.....	9
Wykres 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Terespol w latach 2006-2015.	9
Wykres 6. Przyrost naturalny w gminie Terespol w latach 2006-2015.	10
Wykres 7. Migracje wewnętrzne w gminie Terespol w latach 2006-2014.	11
Wykres 8. Procentowy rozkład podmiotów gospodarczych w gminie Terespol.	12
Wykres 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie biłgorajskim.....	13
Wykres 10. Struktura użytkowania gruntów w % w gminie Terespol.	15
Wykres 11. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych ogółem i w podziale na płci.	16
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie biłgorajskim i województwie lubelskim.....	16
Wykres 13. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2006-2015 w gminie Terespol.....	18
Wykres 14. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2006-2015.....	19
Wykres 15. Dzieci (w wieku 3-6 lat) ogółem i dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w gminie Terespol w latach 2006-2014	20
Wykres 16. Dzieci (w wieku 3-6 lat) objęte wychowaniem przedszkolnym w gminie Terespol w latach 2006-2014 w ujęciu %.	21
Wykres 17. Liczba wykroczeń mandatowych w latach 2013-2015.	27
Wykres 18. Liczba wykroczeń wnioskowych w latach 2013-2015.	27
Wykres 19. Liczba osób wylegitymowanych na terenie działania KP w Józefowie.	28
Wykres 20. Liczba porad lekarskich w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2012-2014.	29
Wykres 21. Stan wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2006-2014 w ujęciu %....	38
Wykres 22. Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy GOPS w roku 2015 (wg. liczby rodzin dotkniętych problemem).	40
Wykres 23. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku w poszczególnych miejscowościach.	40
Wykres 24. Świadczenia ogółem, świadczenia pieniężne, niepieniężne w latach 2011-2015.	41
Wykres 25. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem w miejscowościach gminy Terespol.....	41
Wykres 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia.....	44
Wykres 27. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezrobocia	44
Wykres 28. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby	46
Wykres 29. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby	46
Wykres 30. Liczba rodzin z terenu Gminy korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015.	48
Wykres 31. Liczba osób w rodzinach z terenu Gminy korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015.	48

Wykres 32. Liczba rodzin z terenu Gminy korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2011-2015.	49
Wykres 33. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	50
Wykres 34. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.....	51
Wykres 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności	53
Wykres 36. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności	53
Wykres 37. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności	55
Wykres 38. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu wielodzietności	55
Wykres 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu	57
Wykres 40. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy GOPS z tytułu alkoholizmu.....	58
Wykres 41. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie	60
Wykres 42. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu przemocy w rodzinie	60
Wykres 43. Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2011-2015 w gminie Teresopol.	62
Rysunek 1. GOPS w Terespolu	30
Rysunek 2. Struktura organizacyjna GOPS w Terespolu.	30
Rysunek 3. Klasyfikacja czynników wpływających na pozycje strategiczną gminy w metodzie SWOT.....	63
Rysunek 4. Misja gminy w sferze społecznej.....	66
Rysunek 5. Wizja gminy w sferze	66
Rysunek 6. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Teresopol na lata 2016-2023.	67
Mapa 1. Położenie administracyjne gminy Teresopol na tle województwa lubelskiego i powiatu biłgorajskiego. 6	